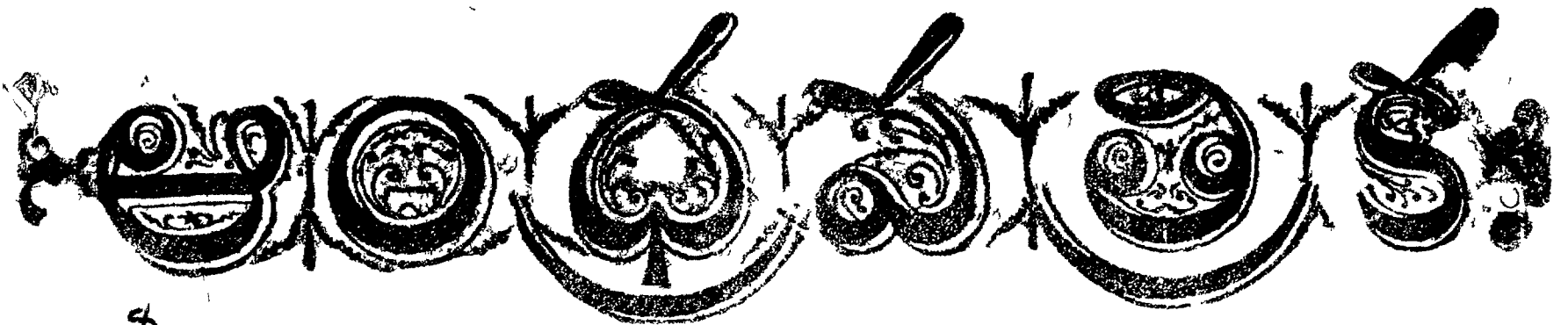

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

311208

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ నెవ్వంబరునెల 8-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ షష్ఠి =

No 135

సంచిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు. ఫోర్టు బొంబాయి.

హిందూ మహమ్మదీయల ఐక్యత
న లకాదు, నాటకము కాదు!

ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము
కురానుషరీఫు

కర్త చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్ పి ఎల్ టి
(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము వెల సాధారణప్రతి రూపా 3 లు, ఉత్తమప్రతి రూపా 4 లు
దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి
వలయువారు మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథశాలా కార్యస్థానము,
ఇన్నిసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

మాత్రకోశవ్యాధులు - ఒక క్రొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాన్సల్స్ ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును.

ప్రాసిద్ధుడు కావలసినవాడు ఈ దిగువ విటామిన్లను వ్రాయలేదు

C. T. Hart & Co 46 Singarachari Street Triplicane Madras

ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మానవ్యకవ మీకు తెలియును

చిత్రపునక రగిషీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల నాగుర్తలు, పట్టెడలు, నాగరములు, జడ
బిళ్ళలు, మల్లెమొగ్గులు, రోజాపువ్వులు, కెంపులు,
పప్పులు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టుబడిన మోపులు,
వానబిళ్ళలు మొదలగువి, పెండ్లి సామానులను
మావద్ద నిక్షేపముగా నన్నుచి అగ్గరకేరీవో పువ్వు
కొని ప్రాము వాపర్చివేయ సులభము బంగారుకు,
నీమవెండికి, మైనైన పువ్వురాగములను కెంపులను
పూచీ నిచ్చెదము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

క్రాన్ థియేటరులో
5-9-25 శనివారం నుండి, 11-9-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రసక్తములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని
శని, ఆదివారములందు ప్రసక్తము 8 గ 15 ని గలను
మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్
పోర్ట్ మార్వెల్ నందుగల
గైబేట్సు ఫోస్టు అను కనీస ప్రసిద్ధింతురు
ఇంద్రజాలము, పరిషియన్ క్రేముచే కలుగు ఆనందము
ముదలనవిగల

"ఓమర్ ది లెంటు మేకర్"
ప్రచర్చించబడును
8 కిల్లుగలది ఓమర్ ద్రాక్షరసమువలె ఉత్సాహమును
కాంతమున గొరించును

"కాంగ్రెస్"
ఆంధ్రజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్రవరమునుండి
శీతానగరమునకు మార్చబడినది
గౌతమీనాథ్య గ్రహశ్రమమువారిచే ప్రకటితము సంచా
దకులునుగూరి అన్న పూర్వయ్య సంస్కృతము గ్రామీణ ముద్ర
ప్రకటన చేయగోరువారికి మిల ౧౨౨ నలయు
వారు మేనేజరు, "కాంగ్రెస్"
శీతానగరం, కొత్తూరుమార్గము గోదావరి అని వ్రానేది

వసుగుణదివిక
అయిదుమాస్సు - మానవంబుల కర్మ కులం తిమి
ఈ గ్రంథముయొక్క యగమోగము కర్మకాండ
న్నది ఇందు గ్రంథమున వున్న, కావ్య భాషయు
ఫలములు మొదలగు వానియొక్క అనుచున్న లను
వివరింపబడినది 1100 పేజీల గ్రంథము వెల 5-0-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్,
రాజమండ్రి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులచేతములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు దళసరికాగితములు)

నృపాధిప శతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
ఓవకనందన శతకము	0-4-0
ఓంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-4-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తి శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతరక శతకము	0-4-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిక్షనరీ	0-6-0
హిందీ పాఠ్యపుస్తకము డిక్షనరీ	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంధ్రవహానభల ఆవృతసంఘాత్యక్త అన్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినవి)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారదాంబ (శ్రీగర్భాధిని నాటకము)	0-4-0
ఆంధ్రవిభా	0-4-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘికము (శిరము విడిచినవారవారత ఆత్మచిత్ర)	0-8-0
కవిత్వరత్నావళి	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకాల - విద్యాప్రస్థా	0-4-0
సర్వవత్సరాధికారము (పద్యకావ్యము కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్రులు మాటగట్టచున్నది)	1-0-0
కామగంధర్వము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలనీతిసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుభాషామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అమరకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవచంద్రావళి (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ రామోగారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శాస్త్రము మణి నాటకము	0-8-0
తత్వసంగ్రహము	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము	0-12-0
పండిత వంగూరు సుబ్బారాయకవిగ్రంథరాజములు	5-0-0
ఆంధ్రవాద్యముచరిత్రము	0-10-0
రామదాసు	0-10-0
శతకపు చరిత్ర (ప్రస్తుతపుస్తకము)	3-0-0
వేమన (సాధారణప్రతి)	1-4-0
గాలూబుషి నాటకము	0-12-0
ఆంధ్రక్షత్రియులు	0-14-0
వేమన (మొదటిప్రతి)	1-12-0

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, చెన్నపురి

కృష్ణానందానబ్దు

దీనిని వాడుటచే దేలాటిబాధ మంటలు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును 8 టెన్లలుగలపెట్టె 1 కి రూ 1-4-0 యేజంట్లు కావలెను

సుందరం అండ్ కో

5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కులపున మద్రాసు నచ్చనివా

సామ్యవాసము చేయబడును

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రాస్ఫుటము, అష్టకవర్ణ, పాడశం వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుపాఠములతో క్లృప్తతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది పెక్కుజాతికము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావము చుర్వింశతివలన జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవద్యబడినవి ఇది యిటిజ్యోతిషులకు నెల 2 0 0 మొదటభాగము రూ 1-0-0 పాట్లీ ప్రత్యేకము గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,

పాశ్చాత్యదేశీయుల గతి ఏమి?

ఒక పాశ్చాత్యుడు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

“ఐరోపా అమెరికామున్నగు ఖండములలోని పాశ్చాత్య దేశములవారిలో కొంతకొంతగా అన్ననష్టములు లేనందున వలవల మాడుచున్నారు వారిగతి ఏమి? మీరేమి సలహా నిచ్చెదరు? ఈరెండు ఖండములలోను గూడ జనసామాన్యములకు యును చాల దుర్మరస్థితియందున్నది వారిగతిని తెలుప నలవిలేదు వారిని ఉద్ధరించువా రెవరును కనుబడరు భారతీయులకు దైవభక్తియును వైరాగ్యమును కలిగియుండుటవలన వారికి దారిద్ర్యమునందుగూడ కొంత మనశ్శాంతి కలదు పాశ్చాత్యుల కట్టి భక్తి జ్ఞానవైరాగ్యములు లేకపోవుటచే గాక ద్వేషాగ్ని వారిని పూర్తిగా దహించి వేయుచున్నది

భారతజాతి నడచివేయుచున్న యిసుపచేతులే పాశ్చాత్య దేశీయులను గూడ నొక్కవేయుచున్నవి ఈ స్వతంత్ర దేశము లన్నిటిలోనుగూడ వైతాన పద్ధతియే ప్రబలియున్నది దురాశాపరు లందరును ఒకటిగాచేరుటచే రాజకీయములు నిరపయోగములుగా నున్నవి క్రైస్తవమతము పెక్కుశతాబ్దములనుండి ధనికులచేతికింబొమ్మయగుటచే అది బీదలకు నిరుపయోగమైనది వామరజనులు నరకసప్తకమును జీవనము చేయుచు దాని నుండి ఎట్లులైన తప్పించుకొనగోరుచున్నారు అందులకు వారికి మతము ఆధారము కాజాలదు కాన ఘోరపాపకృత్యములవలన నే దుఃఖకరము నరకమును దుఃఖకముగా మార్చివైనది క్రైస్తవ మతమునగోరి వారు పాపపంకమున మారుకొని పోవుచున్నారు

ఈ ఖండములకు భగవంతుడు ఇదివరకే అంధతమున్నను విధించి యుండెనుచో పెద్దదైత్యున సాత్వికనిరోధమును ప్రకటించి కట్టుబాటుతో అహింసాపూర్వకముగ సత్యాగ్రహమును జరుపుట యొక్క లే గ త్యంతరము న నాకు తోచుచున్నది కాని యీ పాశ్చాత్యులకు అహింసా తత్వస్వరూపమే తెలియదు దానినిగూర్చి బోధించుటకే శివరీతమైన ఆటంకములు కనబడుచున్నవి అట్టిచో దానిని సరిగా గ్రహించి అభ్యసించుట ఎటుల సాధ్యమగును

అని యీ మిత్రుడు వ్రాసెను ఇది నాకు పరిచితముగ విషయచక్రమునకు వేద్యుననమన్య కావున విలేఖరికిని నాకును గల స్నేహమును పురస్కరించుకొనిమాత్రమే నేను ప్రత్యుత్తరము నొసగదను బాగుగా ఆలోచించి చేసిన వాదమునకు సహజముగానుండునట్టి విరువకంటె అధికముగ విలువ నాప్రత్యుత్తరమునకు కలుగదని నేనే ఒప్పుకొందును భారతదేశవ్యాధిని తన్ని వారసాధనమును గ్రహింపగలిగినంతబాగుగా పాశ్చాత్య దేశ వ్యాధిని తన్ని వారసాధనమును గ్రహింపగలుగుటకు నా కర్హతలేదు

పాశ్చాత్యఖండములవారికి రాజకీయ స్వపరిపాలనము కలదు భారతీయులకు లేదు అనుభేదముండినను మొత్తము మీద ప్రాప్తమై దేశములందు జనసామాన్యమును పీడించుచున్న వ్యాధిలక్షణ మొక్కటి యనియే నాకు తోచుచున్నది భారతీయులకు రాజకీయ స్వపరిపాలనము లభించుట ముఖ్యవశ్యకమనియే నా అభిప్రాయమైనను కేవలము రాజకీయాధికారమును బడయుట వలన నాసంకల్పము పూర్తిగా నెరవేరదు ఐరోపాఖండవాసులకు రాజకీయాధికారము కలదు కాని స్వరాజ్యములేదు ఐరోపాఖండవాసులకు నామమాత్రముగ లాభమును కలిగించుటకు అసియా ఆఫ్రికాఖండవాసుల నోట బెడ్డగట్టి వారి సాత్తును గొనిపోవుచున్నారు ఐరోపాఖండములో పవిత్రమున ప్రభాధికారముని పేరుపెట్టి దాని చాటున పరిపాలకులును మతశాఖ వారును ఆచటి సామాన్యప్రజలను గూడ నడగక్రొక్కుచు న్నారు కావున మూలమునందు ఐరోపాఖండములోను భారతదేశమునందుగూడ వ్యాధిలక్షణ మొక్కటే కాన ఒక్కచికిత్ససాధనమే వినియోగింపవచ్చును మాయముగుల నన్నిటిని తీసివేసినచో “ఐరోపాఖండమున సామాన్యజనుల సాత్తును దౌర్జన్యమువలన హరించుచున్నారు” అను సత్యమే వెల్లడియగును

అందులకు సామాన్యజనులుగూడ దౌర్జన్యము ననలంబించినచో యావ్యాధి దానివలన నివారణముకాదు

దౌర్జన్యమువలన విజయము కలిగినను అది చిగకాలము నిలువదనియే అనుభవమువలన తెలియుచున్నది దానివలన దౌర్జన్యము మరింత పెరిగిపోవును ఇంతవరకుచేసిన ప్రయత్నములకు భిన్నరూపములుగల దౌర్జన్యముపైన నీ ఆధారపడెను దౌర్జన్యభావము గలవారే కృత్రిమనిరోధములను కలిగించిరి అందువలన పరిష్కాపనమునం దిట్టి నిరోధములు నివృత్తమైనవి, కావున

పాశ్చాత్యదేశములం దెన్నటికైన జనసామాన్యమునకు ముక్తికలిగవలెనని వారహింస నవలంబింప తప్పదు అందరును ఒక్కసారిగా అహింస నవలంబించుట సాధ్యముకాదని నేనెరుగుదును గాని అందులకు నేను నిరుత్సాహపడను అనాద్యంతరకాలము వెలయునట్టి విశ్వచక్ర భ్రమమునందు శ్శిన్నపేల యేడ్ల గూడ అల్పసంఖ్యయే యగును ఎవరో యొకరు గాఢ విశ్వాసముతో కార్యమును ప్రారంభించుటయే ప్రధానము ఒక్కసారిగా పెద్దదైత్యున ప్రారంభించుటగూడ ప్రయోజనకరముగాదు ఈరీతిగా నొకరు ప్రారంభించినచో ఐరోపా ఖండమునందు గూడ జనసామాన్యము తప్పక అహింసా మార్గము నవలంబింప గలదను నమ్మకము నాకున్నది

జనసామాన్యము నిపుడు చేనినుండి తొలగింపవలెను? ధనికులవారినుండి దైన్యమునుండి తొలగింపవలెనని తెలిపినచో అది సరియగు ప్రత్యుత్తరము కాజాలదు సామాన్యజనులు కోరున దేమి? ఇప్పుడు ధనికులకు గల స్థానమే అనినచో దానినిబడయ్యటకు దౌర్జన్యమే సాధనము అటుగాక ధనికుల కిప్పుడు కలిగియున్న దౌర్జన్యము, దురాశ, దుర్మయము, దురాగ్రహము మున్నగు వానిని రూపుమాపుటకే జనసామాన్యము కోరుచున్నచో వారు కృషిఫలితమును అధికముగ న్యాయబుద్ధితో విభజింపవలసియుండును అందులకు ప్రతివ్యక్తియును బుద్ధిపూర్వకముగా సంశ్లేషిని మితవ్యయమును అలరుచు కొనవలసి యుండును అట్టి భావము కలిగినచో కోరికలను వృద్ధిచేయుటగాక సౌఖ్యభంగము కలుగనంతవరకు కోరికలను తగ్గించుటయే ఆతయమునకు అప్పుడు రాగలదాని నంతను రాబట్టవలెనను బుద్ధి పోయి అందరికిని లభింపని దానిని మనముగూడ తిరస్కరింపవలెనను బుద్ధియే కలుగును ఆర్థికసమస్య క్రింద దానిని ఐరోపాఖండ వాసులకు మొదట బోధింపదగును అటులైన వారు దానిని బాగుగా నాదరింతురు అది చక్కగ నెరివెరిన ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధియే లభించును ఆధ్యాత్మిక నియమాభివృద్ధి ఆధ్యాత్మిక పరిస్థితులలో మాత్రమే కలుగనని నేను నమ్మును మామూలు కార్యములవలననే అది అభివృద్ధి నొందును కావున ఆర్థికసాంఘిక మకరాజకీయ పరిస్థితులుగూడ ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి సాధనములే ఐరోపా ఖండమునందలి జనసామాన్యమునకు నీ వాదము బోధపడినచో వారు దీని ననుసరింప గడవనో కార్యసిద్ధికి దౌర్జన్యము కేవలము అనవసరమే యగును అహింసా సిద్ధాంతము ననుసరించుటవలననే వారు కార్యసిద్ధిని బడయగలుగుదురు భారతీయులకు సహజమని తెలచుచున్న యీ అహింసా సిద్ధాంతమును నిరుత్సాహులగు భారతీయులకంటె చాలశ్రమముగనే ఉత్సాహవంతుల పాశ్చాత్యులు గ్రహింప గలుగుదురేమో అనిగూడ నాకు తోచుచున్నది ఈ అభిప్రాయమునకు కేవలము ఊహయే ఆధారమని యింకొకసారి తెలుపుచున్నాను (మోక గాంధీ- ఎంగుయిండియా- సెప్టెంబరు- 3)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి సీసా జీవనసుధా సీసా 2 రూ దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

గురునహాయములేకయే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రిందిచిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

- హిందీ స్వభోధిని
- పం॥ హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది
- హిందీకే పహలీ పుస్తక 0-2-0 హిందీకే దూసరిపుస్త 0-4-0
- ,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చౌధి ,, 0-8-0
- హిందీ పారమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-8-0
- ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుహలముగనది కలవు
- హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు 1
- ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శిష్యశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి (2805)
- హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,
- తిరువల్లూర్, వధరావు,

భారతదేశము-దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా అమెరికాదేశములను పోల్చి
తం తి వార్త

“యూనియన్ పార్టీ మెంబర్స్ చర్చింపబడుచున్న ఆసియా దేశములను పోల్చింపబడినచో భారతీయులకు చాలనష్టము కలుగును. నెనుక విమర్శకు (వహిష్కరించు) స్వల్పముగా కిందికి పూర్తిగా నిష్కలమగు భారతీయులను నిర్మూలించుచున్న చర్యలను నివారించుటకు ప్రత్యేక పథము లేర్పరచబడునట్లు అభిప్రాయము. ముత్రము భారతీయుల స్థలములను కొనుగోలు కవులకు పుష్కలముగాను అర్జునులను గ్రామములలో సముద్రతీరమునకు 80 మైళ్ల దూరమునందే భారతీయుల స్థల నిర్మయము చేయబడును అందువలన యిప్పుడున్న కవులు వారిదాముగిరిపట్టణం వలె భారతీయులను వ్యాపార మేలేకుండబోవును నిర్బంధించి భారతీయులను అచారిత్రముగా విధించుటయు భారతీయుల సాత్తును బద్ధిపూర్వముగా వారిం చుటయును యిదిగా భారతీయుల హక్కులను హరించి గాని భారతదేశమునకు తిరిమివేయబడుచున్న ఆఫ్రికానామకముల యుద్ధేత్యమైయున్నది యధార్థముగా భారతీయులకు వారు అదేశమునకు వెళ్లుటకుగల హక్కులనుగూడ భంగము లగునట్లు భారతీయులు రానుండనివారని ప్రకటించి నివాసహక్కులను రద్దుచేయుటకు గూడ యాచటములను హక్కులునున్నది మూడేండ్లు ఆదేశమును గడువియున్నచో అట్టి భారతీయుల సాత్తును యూనియన్ ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయము 1925 ఆగష్టు మొదలు బిడేండ్ల అంతరము అరకు స్థిరపడిన భారతీయుల ఆ లక్షియుగూడ ఆ దేశమునకు వెళ్లుటకు అట్టి భారతీయుల యిచ్చి ఆచటమునకు పిమ్మట స్వాతంత్ర్యముగా 80 ఏండ్లనుండి ఆచట నివసించుచున్న భారతీయులకుగూడ నివాసహక్కు లేకుండబోవును అటునే పుట్టిన భారతీయులకుగూడ ఆదేశమున ఏరాష్ట్రమున వారు పుట్టిరో ఆ రాష్ట్రము నందే యుండవలెను అరకు నైన వారికేర్పరచబడిన ప్రత్యేక స్థలములందే నివసించవలెను అట్టివారినినను వార నర్దులని తోచుచో వారినిగూడ బహిష్కరించెదరు అట్లు బహిష్కరింపబడినవారి సాత్తు నంతలను వశపరచుకొని వారిని తిరిమివేయవలెనట్లు 81 వ తేదీని నేటాను యిండియనుల సభ జరుగును ఈ విషయమున యిండియా దొరతనమువారు తగిన శ్రద్ధు పుచ్చుకొనుటకు అనవరము ఆందోళనమును మొదలుపెట్టి జరిగింతురని నమ్ముచున్నాము భారతదేశానికి కంతును అనమానము కలుగనట్లుదిగాన భారతదేశమునందు ప్రభువును నాందోళనము జరుగవలెను ఇది నిష్కారమును అనమానము చెడునున్న భారతీయులందరును గట్టి పట్టుదలతో నున్నారని ఇండియా దొరతనమువారు మానము వహించినచో విపరీతార్థ కల్పనచేయబడునగానవారు వెంటనే స్పష్టముగా అక్షేపించు లునరము” అని ఆ రెంటివారలో నున్నది

ఈ తంతివార్త యివివరకే ప్రతిభాగ ప్రకటింపబడినను యిది గల ముఖ్యమైనదిగాన మరల ప్రకటింపబడితి ఈ చట్టము పూర్తిగా ప్రకటింపబడిన గెజెట్టునందు నాక కరినది ఆ చట్టములో మూడు ప్రకటనలును 27 సెప్టెంబరున ఒక మెమోర్యాండు కలవు 9 ఖాసుస్కోపు పుట్టుపై నిలుగుగా ముద్రింపబడిన దానిని ప్రకటింపబడిన దానికి సంబంధించిన రెనుకటి చట్టములను గూడ ప్రకటింపవలెను లేనిచో నది బోధ పడదు గాన మానివేసెదని ఈ తంతి వార్తలో సరియైనసంగ్రహమే కలదు

“ఈచట్టము ఆమోదించబడి కఠినముగా అందు జరుపబడినచో యూనియన్ దొరతనమువారు వెట్టి మరల యియ్య నక్కరలేకుండనే కొన్ని ఏండ్లలోనే అచట భారతీయులకు రిని సాగనంపవచ్చును వారి స్థితి చాలదుర్మరముగాన వారే వెలిసిపోవలసివచ్చును ఆదేశమున పుట్టిన భారతీయులను యిరులనుగూడ బాటగా పీచి స్వీచెయుండు అధికారు లధిం చును వారెట్టి సాధనములైన నుపయోగింపవచ్చును నను నుడుచుటకు కొన్ని రక్షణలుగూడ చూపబడెను గాని అవి ఏవియును పనిచేయవు ఎటులైన భారతీయులకు గెజెట్టు నందుండే తిరిమివేయవలెనని ఆనతి పాశ్చాత్యుల గట్టి పట్టుదలతో నున్నారనుట కిచ్చుమే నమ్మనము ఈ భారతదేశ వారులందరును నీటి ప్రతిహతులుగానే యున్నారని 1914లో చేయబడిన ఒకటవతీవలన కలిగిన హక్కులనుగూడ రద్దుపరచుటకే వారు ప్రయత్నించెదరు”

ఈచట్ట మింకను ఆమోదించబడలేదను విషయమున సంకల్పి నొందగూడదు ఎలనుగాన స్పష్టముగానే తెలిసి

భారతీయుల నటనండి వెడలగొట్టువలెనని వారు గట్టిపట్టుదలతో నే యున్నారు. జూహుబుగ్గలో బంగారగనులలో పనిచేయుటకు మొదట చీనావారిని రాంచించి ఆపని తీరినపిమ్మట వారిని గూడ నిటులే వెడలగొట్టిరి. వెనుక చీనావారికి పట్టినగతియే యిప్పుడు భారతీయులకుగూడ పట్టిన యున్నది. ఇండియా దొరతనమువారు శ్రద్ధబాసకున్నచో నదియే నిజమగును. భారతదేశీయులకుగూడ కిప్పుడు వెల్లుబడియేలేదు. ఐనను తగిన ప్రయత్నము చేయవలసియున్నది (పా. క. గాంధీ—ఎం.ఎం.సియా సెప్టెంబరు. 8)

మెడీనా ముట్టడి అబద్ధమని

సుల్తాను యిబ్రహీం సాదుపంపిన తంతివార్త

జొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—మెడీనా ముట్టడి విషయమై ఎమ్మెల్యేలనుచారములు తెలియజేయవలసినదని కేంద్రభూభాగము సంఘమువారు పంపిన తంతివార్తకు జూబుగా సుల్తాను ఇబ్రహీం సాదుగా రీడింగువచ్చున తంతివారికి:—

“నీ తంతివార్త అందినది. మేము మెడీనాను పట్టుకొనలేదు. శత్రు సైన్యములను లోబడవలసినదని నిర్బంధించుటకై ముట్టడించితిమి. శత్రువులు మిశ్రమంపినవార్త లన్నియు కేవల మబద్ధములు. పురజనులకును భవనములకును అపాయము కలుగకుండ నుండవలెనని మేము ఫీరంగులను ప్రేల్చలేదు. మక్కా మసీదు నెరపవలెనమైనదానినిగా చూతుమా మెడీనాలోని మసీదునుగూడ అంతరపవలెనమైనదానినిగానే చూతుము. దేవునికి కోపముగలిగించు పనులను మేము చేయజాలము. ప్రపంచమునకు నిజము తెలియకపోదు. అప్పుడుగాని మా మామూలీయ సోదరులు శత్రువులుచేసిన ప్రచారములోని నిజాని జషులు గ్రహింపజాలరు. మెడీనా రక్షణకొరకును యితర పవిత్రస్థలములకొరకును మా ప్రాణములైన సర్పించుటకు మేము సిద్ధముగా నున్నాము. కావున యిప్పుడైన దయయుంచి శత్రువులను చెసిన ప్రచార ముబద్ధమని పన సోదరులకు తెలియజేసి సంకల్పి పరచ వలసినది. ఇబ్రహీం సాదు అనియున్నది. (అ. ప్రె) “జెమియతుల్ ఆస్కర్లుల్ హోమిన్”

జొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—ఆదివారమునాడు రాత్రి జరిగిన సామ్రాజ్యనికమహామ్యదీయసభలో మహామ్యదీయేతరుల జోక్యము లేకుండ హెడజాజీలో కాంతిని వెలిగింపుటకై జెమియతుల్ ఆస్కర్లుల్ హోమిన్ అనే పేరుతో నొక కమిటీనేర్పాటు చేయవలెనని తీర్మానించడమైనది. లక్నోలో జరుగజూర భారత మహామ్యదీయసభ కీకమిటీయే ప్రతినిధులనెన్నుకొనును అ. (పె)

జెమియతుల్ ఆస్కర్లుల్ హోమిన్

పంపిన తంతి

మెడీనా ముట్టడినివరములు

లక్నో, సెప్టెంబరు 8:—భారత శాసనసభ్యుడు యం. యం. డి. యి. గా రి కి ని న్న టి ది న ము న జెమియతుల్ ఆస్కర్లుల్ హోమిన్ ముస్లిం కాన్ఫరెన్సుకు మెడీనా ముట్టడినిగూర్చి యాదివరకే బులవార్త నంపెను:—

మొహరం 10 దినములనుండి వెజిడియ మెడీనాను ముట్టడించుచున్నారని. పట్టణమునకు మూడు కిలోమీటరుల దూరము ననున్న కుబ్బాబీనేసీనా హుంజా నాశనమైనది. కొన్ని గుండ్లు నచ్చి ప్రవక్త సమాధికి తగినవి. పదునైదు దినములనుండి త్రొత్తివార్త లేమును లేవు. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

షిల్లాంగ్, సెప్టెంబరు 7:—అస్సాము శాసన సభయొక్క సెప్టెంబరు సమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులు గాల్ నూల్స్ అబ్బోట్ హామిదుగారు సర్ సురేంద్రనాథ వెంకటేశ్వరీ మరణమునుగూర్చి విచారక కరముగ మాటలాడిరి. నారి మరణమునకు విచారమును వారిమిటుంబునుకు సానుభూతిని తెలుపుచు ఒక తీర్మానము గావించబడినది.

భాగ్ బహదూర్ అల్లాబుద్దీన్ ఆహమ్మదు చాదరీగాను సామ్రాజ్యంలో నీటిగడ్డిని తొలగించుటకై ఉద్దేశించబడిన టిల్లరు ఎవారింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. గాల్ నూయిబుర్క్ సి. సి. డి. ట్రైలుగార్లు బిల్లుయొక్క యుద్ధేశ్యములు పంపివేసినది యెప్పుకొనుచు, అగడ్డిని తొలగించుటకు సరియైనయోసాయము దొరుకక దానిని నాశనము చేయుమని ప్రజలను నిర్బంధించు అధికారమును స్థానికాధికారులు కొనుగోలుచున్నది ఆదిల్ కమిషన్ టిల్లరి. సభవారు లేమరపట్టికి నర్స. యి. టి. పూకా లే టి. (అ. ప్రె.)

భూకంపము

సుందరపురం, గంజాము

సెప్టెంబరు 4 తేదీ ఉదయం 9-30 గంటల సమయమున మా ప్రాంతమున భూకంపము కన్పించి. భూమారు 10 నిమిషములు కాలముమాత్రమునైనది. అది వచ్చునపుడు మోటారు కారునచ్చునప్పుడు అదే ధ్వని వచ్చినది. భూమిని చాల కదిలించినది. ఇంట్లన్నియును ఆకినవి. కొన్ని గోడలు చీలిపిచ్చియు, కొన్ని గోడలు పడిపోయినవి. కొన్ని ప్రదేశములు పడిపోయినవి. కొన్ని ప్రక్కకు వ్రాలిపోయినవి. కొంతమంది పనులుచేయుచున్న మనుష్యులు పడిపోయిరి. యింట్ల కప్పులు జారిపడి. పెంకుటిండ్లలోను పెంకులు పడిపోయినవి ఇంక నేమి ప్రత్యేకము సంభవించునోయని ఢిల్లీ గొంపినది. కాని మరియేమియును విశేషములు లేవు. పశువులు బడిసి పారిపోయినవి. ఈ యావదాంశములు లేకుండు విశేషంనిమిత్తమున్ను, ప్రతిక్రామరణనిమిత్తమున్ను ప్రాణితిని. ఇంకొకసంగతి వ్రాయ నురచితిని. కొండలపైనుండి రాళ్లుపూడ జారి చాలవరకు పడినవి.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * * *

లోచర్ల భూబిల్లితాలూకా

విచిత్రమైన భూకంపము

యూ. సెప్టెంబరు 4 తేదీ సు 9-20 నిమిషములకు మా గ్రామంకుతూర్పుగా ఒకకల్లును వివరించినది. అది ఒకమోటారు కారు గ్రామములోనికి నమ్రాయున్నట్లుగా భావించబడినది. సదరు కల్లు గ్రామంలోకి వచ్చేవరకు మా గ్రామంలో వున్న పెంకుటిల్లు తాలూకు పెంకులు రాచిపోవుచున్న జేమో అనుకొంటిమి. సదరు యిల్లు గూడవచ్చుచు గడ గడ పోకెను. ఇంకావున్న పూరియిల్లు మిద్దె యిల్లు తాలూకు వాసములు జారి పడిపోయినట్లుగా యింటిమట్టంతో సహాపోకెను. ఇట్లుండగా మా గ్రామం ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ (డే) స్కూల్ లో సుమారు 40,50 మంది బాలబాలికలను వుంచుకొని ఆస్కూలుపుపాధ్యాయులు యిద్దరున్నా టిల్లలకుపూరము చేసెను చేసెయిండ్లగా సదరు పేరింగు సమయములో టిల్లులన్నా మాట్టలన్నా శబ్దమును కనిపెట్టలేక పోయిరి. బడిమాత్రం పూరియిల్లు అవుట చేర టిల్లులు పైనను మాట్టల పైనను పడునేమో అనుకొని యింటనుండి వెలుపలకు పారివచ్చిరి. భూకంపము ఈ గ్రామంకు మట్టా 4 మైళ్ల పైగావున్నట్లు తెలియవచ్చున్నది.

లోచర్ల అప్పచందయ్య

గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి

అయ్యరుగారు

మున్నూరు దేవీకులం గుట్టలపద్దకు వెళ్లుట

బోడి నాయకమారు, సెప్టెంబరు 7:— గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు వధురకల్వరు జె. యఫ్. ఈయంగాతో కలిసి నేటియు 10 యం మున్నూరు దేవీకులం గుట్టలయొక్క క్రింది ప్రేక్షనువచ్చు మోటారుతో వెళ్లిరి. ఈగుట్టలు 45 సంవత్సరముల క్రిందకు కన్నాన్ కిజోహాహిల్స్ ప్రాదేశ్యాను టిమియే కంపెనీకి 99 సంవత్సరములు కవులన క్రియబడినది. గుట్టలపైన లెలు క్లెవ్ యొక్క టియన్నది. 8 మైళ్ల ఎత్తుననున్న కొండలపైకి సామానలను తీసికొని పోవుటకు నీటికేక్రినలన కలుగు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయమున త్రాబొకటి నడచుచుండును. క్రిందిప్రేక్షనును పరచు పశానును చూచి అయ్యరుగారు ఉదయం 9 గంటలకు నప్పటికి బోడినాయకమారు తిరిగివచ్చిరి.

గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు శనివారము మెయిలులో సాధురవచ్చి సాయంకాలము సాధుమిల్లును చూచి ఆమెరికన్ కళాశాల ప్రెస్విటేలు రెనచెండు డబ్బూ. వారేనుగారితో “వే” నాచించిరి. పిమ్మట రెనచెండు జంబ్రో మిమోరియలు హక్కులకు కంభు స్థాపనజేసి అమెరికన్ కళాశాలయొక్క హార్ని కోర్సునభి కన్యత్తు తనపొందిరి. రాత్రి పూట రామనాడు కల్వరు కొండెరి రామమూర్తిగారు అయ్యరుగారి గౌరవార్థము విందుజేసిరి. పిమ్మట గాల్ అయ్యరుగారు కొడెకోడ్డుకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — ఇండియాలో వ్యవసాయమును విస్తారముగ యంప్రసాదుగ్రీతో జేయుటవసరమని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ బాట్లర్డ్ గారనిరి ఇతడు పూర్వము మద్రాసు పారిశ్రామికాధికారిగ నుండెను ఒకేమార్పు నాగళ్లను, పనిమట్లను దెప్పించి అందరును వ్యవసాయముజేసిన చాలవరకు ఖర్చు తగ్గిననియు ఇతర ఖర్చులు లేకుండ జరుపుననియు నుచివిరి పశువులు పాలములకొర మాటాధారములేగాని మోటారునాగళ్లతో వ్యవసాయముజేసిన సేద్యగాండ్రు లాభముబొందుటయేగాక శిశుముగ ఇండియానిరి హెచ్చి అనేక సమస్యలు చులకనగ పరిష్కారముగననిరి.

తమాషాలు

(అంధకర్తకు ప్రత్యేకం)

తిట్టు

భర్త:—రామయ్య నన్ను ముసలివక్కా అని తిట్టాడు.

భార్య:—నాకు ఏదైందంటే నిండలేదని చెప్పలేకపోయి నారూ?

నేరం

మేజస్ట్రేటు:—నీవు ఫిర్యాదిని అవమానపరచినావని చార్జీవచ్చింది నిజమేనా?

ముద్దాయి:—నేను ఫిర్యాదిమీద నీళ్లుబోసినమాట నిజమేగాని, నేరం చేయలేదండి.

మేజస్ట్రేటు:—ఎందుచేత?

ముద్దాయి:—నీళ్లు పరిశుభ్రమయినవండి.

రుజువు

స్టేషన్:—ప్రతివాది ని స్నేహపూర్వకంగా?

వాది:—నన్ను బుద్ధిలేనివాడ అని పిలిచాడండి. ఆ పంకతి రుజువుచెయ్యడానికి చాలమంది సాక్షులున్నారండి.

విందు

భార్య:—మన పొరుగుంటివాండ్లను ఒకరోజున విందుకు పిలుస్తామని వున్నది. మీరేమంటారు?

భర్త:—ఎందుకు?

భార్య:—వాండ్లయింటికిపోవలసివచ్చివున్నాను, సూరి వాడు మనయింట్లో వేళిపోయాడని వాడు.

వర్షం

ఒకడు—వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులకు ఏమీ తెలియదు.

మరియొకడు—నీన్న వర్షం కురుస్తుందని వాళ్లు ప్రకటించారు. అట్లాగే వర్షం కురిసిందిగదా?

ఒకడు—వాండ్లు ప్రకటించకపోయినా, వర్షం కురిసేదే! దొంగతనం

ఎల్లయ్య—నీకు మండ్లన్నే డాక్టరుగారి గడియారాన్ని ఎత్తుకుపోవడం, నీకేమయనా మర్యాదేనా?

పుల్లయ్య—నన్ను ఏంచెయ్యమన్నారో? గంటకొకసారి మందు పుచ్చుకోమని డాక్టరు చీటివ్రాసియిచ్చాడు. నా దగ్గర గడియారం లేకపోయింది.

తప్పు

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు వ్రాసింది ఏమీ బాగాలేదు. వ్యాకరణం తప్పు. సహేతుకంగా ఒక్కవిషయమునా వ్రాయలేదు. తెలిసీతెలియని పంకతులను వ్రాశావు. తెలి చాలా మోటుగా ఉంది.

విద్యార్థి—అయ్యో, ఈమాట మానాన్నతో చెప్పితే, ఆయన ఏమంటాడండి?

ఉపాధ్యాయుడు—ఇంకో పర్యాయం బాగా వ్రాస్తానని చెప్పా.

విద్యార్థి—ఇంకా, ఏమి బాస? వ్యాసం అంతా, మానాన్నే వ్రాసిపెట్టాడు.

ఇన్నూ రెన్ను

కంపెనీ మానేజరు:—నీవు చాలా ముసలివాడవు. ఇన్నూ రెన్ను చెయ్యడానికి పిలుచేదు. నీవయస్సెంత?

వృద్ధుడు:—నాకు తొంభయి అయిదేళ్లు. మీరిజిప్తరు చూస్తే, తొంభయియేండ్లు చాటినతరువాత చనిపోయినవాండ్లు ఒక్కరూ కనుపించరు.

గారడి

గారడివాడు కత్తులను మింగుతాడని ప్రకటించిరి. ఆ రోజున నూరులను మాత్రమే మింగెను.

సభ్యుడు (కోపంతో):—నీవు మింగినవి కత్తులుగావు. నూరులు.

గారడివాడు:—నాకు తెలుసును. ఈమధ్య నేను పథ్యం చేస్తున్నాను.

ఈ దడ

ఈదేశక అరిపిపోయి, ఒకడు ఒడ్డున పడిపోయెను. దగ్గరనున్న పెద్దమనిషి వానిసహాయానికి పరిగెత్తెను. ఈలోపల వాడు మళ్ళీ నీళ్లలోకి దిగెను.

పెద్దమనిషి:—నీకు మతిలేదా ఏమి? ఒంగ్లొ శక్తిలేక మళ్ళీ యీదుతానెందుకు?

ఒకరు:—అయ్యో, ఇండాక నన్ను నేనురక్షించుకొని బయట పడ్డాను. ఈ దఘా నాన్నే హితుని రక్షించడానికి పోతున్నాను.

డబ్బుసంపాదన

కవి—నాకు పంక్తి రూపాయి చొప్పున యిస్తారు.

వృద్ధుడు—నాకు అక్షరానికి అయిదు రూపాయిలు ఇస్తారు.

కవి (ఆశ్చర్యంతో)—నిజంగా?

వృద్ధుడు—నిజమే. పెన్నను ఫారముమీద నా పేరు వ్రాస్తే, నూరురూపాయి ఇస్తారు.

ఇప్పుడు

ఖయీ—మీ రంటే మాకు మరీయిద్దం. మీవంటివారు ఇదివరకెవరూ రాలేదు.

జయిలు మాపరంతుండెంటు—నాలో కనపడవికేవం ఏమిటి?

ఖయీ—మీరు మాలో ఒకరివలె ఉంటారు.

దయ

పెద్దమనిషి:—సిగరెట్లు కాలుస్తున్న పిల్లవాడిని చూచి, బాలిపడి ఇక ఎప్పుడూ కాల్చవద్దని చెప్పి రెండు అణాలు యిచ్చెను. మరువాడు ఆపిల్లవాడు మళ్ళీ కాలుస్తుండగా, చూచెను.

పెద్దమనిషి—నీకు రెండణాలు ఇయ్యలేదా?

పిల్లవాడు:—ఇచ్చారు. మీరిచ్చినడబ్బుపెట్టి, మంచి సిగరెట్లు రెండు కొనుక్కొన్నాను.

మనస్సాక్షి

ఉపాధ్యాయుడు:—నీవు తప్పుచేసినపుడల్లా, మనస్సాక్షి చెప్పుతుంటుంది.

బాలుడు:—ఎవరితోనండి?

ఉపాధ్యాయుడు:—నీతోనే.

బాలుడు:—మీతోకాదుగదా!

తగాదా

మొదటిబాలుడు:—నాకు ఏడు ఏండ్లు.

రెండోబాలుడు:—నాకు పది.

మొదటిబాలుడు:—నాకుమాత్రం పదియేండ్లురావా?

రెండోబాలుడు:—అప్పటికి నాకు పదమూ డేండ్లు వస్తాయి.

మొదటిబాలుడు:—పోనీలే. నీవే ముందు ముసలివాడవు అవుతావులే.

బంధువులు

భార్యభర్తగలసి అత్తగారిగూమనికి బండ్లమీదపోతుండిరి. ఊరిదగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి గాడిదెలు అరచెను.

భర్త:—మీ బంధువులేనా, అరుస్తున్నారు.

భార్య:—అవునుగాని, పెండ్లి అయింతరువాతనే 2ంధువులయినారు.

గ్రంథాలు

కవి:—నాగ్రంథాలను చదివేవాండ్లు ఇప్పుడు రాజీంతులయినారు.

స్నేహితుడు:—నీకు పెండ్లి అయిందని నాకు తెలియలేదు.

కారణం

వర్తకుడు:—నీకు ఇంత తెలివివుంటే, వ్యాపారమే చేసుకోలేకపోయినావు?

గమస్తా:—బియ్యం అమ్ముకోకుండా, స్కూలులో చిన్నతం అంతా చదువుతో పాడుచేసానండి.

మార్గదర్శకులు

ఒకడు:—నేను చేయనిపనిని ఇంకొకరిని చెయ్యమని అడగను.

నాకరు:—ఎవరయినా పిలిస్తే, ఇంగ్లొలేనని మీరు చెప్పకోరుగదాండి.

పోట్లాట

భార్య, భర్తపోట్లాడిరి. తుదకు భార్య యిట్లునెను.

భార్య:—నేను మాపుట్టింటికి పోతాను. ఇక్కడ యిక్కడ వుండలేను.

భర్త:—నీయిద్దం, ఇదిగో రైలుఖర్చు.

భార్య:—మీరిచ్చేడబ్బు పోనూరానూ సరిపోదే.

దొంగలు

భార్య—అయ్యో దొంగలు! మేడక్రింద చప్పుడవుతున్నది

భర్త (నిద్రలో)—ఏమీలేదు. పడుకో.

భార్య—అదుగో, క్రింద దొంగలున్నారు.

భర్త—లేదంటే పూరుకోవేమి?

దొంగ—అమ్మా, మీభర్తచెప్పిందే నిజము. మేము మేడక్రిందము. పైనే వున్నాము. వెళ్లిపోతున్నాము లే.

వివాదం

ఉపన్యాసకుడు—ఎందుకు మీరిద్దరు వివాదపడుతున్నారు?

ఒకడు—మీకు గాడిదెనున్నంత తెలివిగూడాలేదని, నాడంటే, ఉందని నేను వాదిస్తున్నాను.

ఆంగ్లోయిండియనుల కష్టములు

ఇండియామంత్రికి కలనల్ గిడ్డీగారు పంపుకొన్న

మిమోరాండము

అస్సాబాదు, సెప్టెంబరు 6:—అలహాబాదు పయిసీర పత్రిక యిట్లు చెప్పుచున్నది:—ఆంగ్లో యిండియనుల తరపున కలనల్ గిడ్డీగారు ఇండియా మంత్రికి పంపుకొన్న మిమోరాండము ప్రచురింపబడినది.

సర్వీసులను భారతాయత్త మొనర్చుట

ఆంగ్లో యిండియను సంఘము ఏ తరగతికిందికి వచ్చునని ప్రభుత్వమువారి నడుగుచు సర్వీసులను భారతాయత్త మొనర్చుటవలన కలిగిన నష్టములనుగూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:—“హిందూదేశములో నేతరగతివారితో నైనను సుహృద్భావముతో సహకారమును జూపుచు కృషిసలుపలెనని కృతనిశ్చయములమెతిమనియు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో చట్ట సమ్మతముగా స్వపరిపాలనను సంపాదించుటకు ఏ పక్షమువారితో నైనను కలిసి పనిచేయుటకు నిశ్చయించితిమనియు, తమ దేశముయొక్క పరిపాలనలో ఎక్కువపాలు వహించుటకు భారతీయులకు గల హక్కుల విషయమున హిందూదేశములో నేడు సంస్కరణముల అనంతరమాన కలిగిన పరిస్థితులను మేము గుర్తించి అంగీకరింతుమనియు, ఈవిషయమున నితర సంఘముల తేమములకు కొంత భంగము కలుగుట తప్పదనియు మేము నొక్కి చెప్పుచున్నాము.” మరియు ప్రత్యేక రక్షణోపాయముల గలిగించి వాటి కమలులో పెట్టిన నే గాని లేకున్న నిమ్నజాతులతో కలిసి పోరుమనియు నది చెప్పుచున్నది.

సైనిక విషయము

సైన్యములో చేరు విషయమున యూరపియను బ్రిటీషు పౌరులుగా గాని లేక చట్ట సమ్మతమైన యిండియా సేవీపులుగా గాని, తమకు సైన్యములోగల స్థానమేదో స్పష్టముగా తెలియ జెప్పవలసినదనియు, లేకున్న ఆంగ్లో యిండియనులుగా బ్రిటీషు, ఇండియా సైన్యములలో తమ కొక స్థానము నీయవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నీ మిమోరాండముడుగుచున్నది.

రైల్వేలు

రైల్వే విషయమున భారతాయత్త మొనర్చుటపై స్క్రీము లన్నిటిలోను తాము చట్టసమ్మతమైన సేవీపులుగా ప్రవేశించితిమనియు, రంగు విభేదమును పాటింపరాదనియు, ఉద్యోగములకొరకు యూరపియనులను దిగుమతిచేయరాదనియు రైల్వే యుద్యోగుల తరపున భారత శాసనసభలో తమ కొక ప్రతినిధి నీయవలసినదనియు నీరు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యావిషయము, జూరీ హక్కులు ఇండియను మెడికలు కాళి విషయముగూడ అందు లేబడెను. తుదకు రంగు విభేదముకదానిని తెచ్చి బ్రిటీషుజాతికి చెందిన తమ కగౌరవమును తెచ్చిపెట్టుచున్నారనియు, తమ యభివృద్ధి కదియొక ప్రతిబంధకమనియు ప్రభుత్వమువారు తన జాగ్రత్త తీసుకొనిన యెడల ప్రస్తుతము సంఘములో నున్న అసంతృప్తి చాలవరకు తొలగిపోవుననియు చెప్పుబడెను. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిల్వా, సెప్టెంబరు 7:—నేటి ఉపయమున బంగాళా ఘాతముపై డిప్రెషను తీరము దాటిచోటా నాగపురము వైపు నకు పోవుచుండెను. చోటానాగపురం చుట్టుపట్ల విరివిగ వర్షించెను. దక్షిణబర్మాయందు వర్షపవనము చురుకుగ గలను. కాని మిగత ప్రాంతములందు మందముగగలదు. దక్షిణబర్మా, ఆస్సాము, బెంగాలు, ఉత్తరము, చోటానాగపురం, కొంకణములందు సర్వసామాన్యముగ వానగురి సెను. ఉత్తరబర్మా, బీహారు, సరిహద్దురాష్ట్రము, మధ్యపరగణాలు, తూర్పుప్రాచీనరాజ్యము, మైసూరులం దచ్చటచ్చట వర్షించెను. సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఉత్తరపంజాబు, ఘాజ్నరును, బొంబాయి డెక్కను, ఆగ్నేయ వాదిరాను, ఉత్తరమదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వాన గరిసెను.

టావాయి, రంగూను 2, మోరేసు 3, నిట్కియానా, డిబ్రుగూరు 1, సిబిసాగరు 2, గోహాటీ 4, కాక్సబజారు 1½, బరానూరు 3, హుకిటాలా 4, జగన్నాథము, కటకం 2, అంగల్ 4, సంబాలుపురం 1½, రాంచి 1, హజారాబాగు 2, డాల్టన్ గంజి 1½, మర్రి 1, పిమివరు 1½, రాయపురం 3, కడలూరులందు 1 అంగుళము వానగురి సెను.

నూనవ:—ఉత్తరబెంగాలు, బీహారు, తూర్పు సంయుక్త రాష్ట్రములం దధికముగన, ఉత్తరముందు తక్కువగన వాన గురియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

సిక్కు-గురుద్వారా సప్లిమెంటరీ బిల్లు ఆమోదించుట

ప్రేటుకాన్సిలు కార్యక్రమము

సిక్కు, సెప్టెంబరు 7:- ప్రేటు కౌన్సిలు సభయం దని కొరవలముయొక్క కార్యక్రమము చర్చింపబడెను. ఒక అరగంటలో చర్చ ప్రారంభమైనది. అసెంబ్లీయందు ఆమోదింపబడిన బిల్లులు అయిన చర్చింపబడిన ప్రేటు కౌన్సిలందు ఆమోదింపబడెను. లాలా లాల్ సారందాస్ గారు కొన్ని ప్రశ్నలను చేసిన పిదప, 1908-9 సంవత్సరపు వివిధ ప్రాంతీయ సంకర గావించుటకు శ్రేయఃగాను ప్రతిపాదన గావించిరి. శ్రీరామగారి చట్టముపై చర్చయేకే ప్రేటు కౌన్సిలు ఆమోదించెను. వివిధ జిల్లాల కమిటీ రిపోర్టులను 1868 వ సంవత్సరపు మతాదాయముల కాసనమును సంకర గావించుటకు ప్రతిపాదించబడిన బిల్లును పాఠ్యము చేయబడెను.

ఉప్పు ఆదాయమును గురించిన కాసనమును సంకర గావించుటకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టి మదరాసు, బొంబాయి రాజధానులందు ఉప్పు పరిపాలనను కేంద్ర దౌత్యమును టిప్పీ మంత్రి దివ్యుల బిల్లు ముఖ్యోద్దేశముగా మేక్ వాల్క్విగార్ దెస్సీరి. పరిపాలన సౌకర్యము లభించు సంస్కరణ విధానముయొక్క చర్చయను కనుగొనుగా యా యేర్పాటు గలవని సభ్యులకు తెలియచెను. చర్చ చట్టముపై జరుపకుండునట్లే ప్రేటు కౌన్సిలు సభ రవాన ఆమోదించెను. కాసన సభలయొక్క పథ్యములను గొన్ని ముంపులందు గావించుటకు శ్రీరామగారిచే ప్రతిపాదించబడిన బిల్లునుపై విచారణ ప్రారంభింపబడెను చట్టము తుదకు ఆమోదింపబడెను. సిక్కు గురుద్వారా కాసన సప్లిమెంటరీ బిల్లు విచారించబడి సభ ఆమోదించునొండెను.

గురుద్వారా సంరంభము జయప్రదముగ పరిష్కరింపబడినందులకు భారత ప్రభుత్వమును, సర్ మాల్కోమ్ హైలీ గారిని సర్దారు చిరంజీవీ సింగగారు అభినందించిరి. చట్టము ఆమోదింపబడెను.

లవనంతరము ప్రేటుకాన్సిలుసభ నిర్విశేషముడెను. (అ.ప్రె.)

శ్రీ మైలవరం చాల భారతీ

సమాజింవారు

బెజవాడ నాటిక శాలలో 9-9-25 తేదీ బుధవారం

రాత్రి

శాకుంతలము ప్రదర్శించెదరు.

మమ్మందు యెక్కడ చూచినామోగాదు శాకుంతల పుష్పలూరి సంతోషరావుగారు, సరింతురు పై సమాజంవారు ప్రదర్శించు నాటకములలో సాహిత్య, ప్రవృత్తి, ప్రహేళిక కీర్తనలు హేలునంద అమ్మబడును విలయువారు, కె పున్నయ్య, మైలవరం హేలు దెవనాప అని వ్రాయుడు.

డాక్టర్ కె. పట్టాభిరామయ్య,

కార్యదర్శి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

953

మంగళవారం 8-9-25 నుండి, శుక్రవారము 11-9-25 వరకు

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా

సీ క్రెట్టు ఆఫ్ ది వైట్

ఉద్దేశముగల భాగమునుండి చాల జయప్రదముగా నుండును.

గ్రేట్ బ్రోడ్వే, మాన్సు మార్కెట్ గల "ది వైట్ క్యాఫె" కూడ చూడగలవది. నవ్వును పుట్టించుచున్న ఆశ్చర్యమును చూడవలెను.

నోటీసు

కుటుంబయోగ్యుల ప్రకారం మార్కెట్ వర రామయ్యకు యివ్వబడిన మున్నూరులో డిల్లీ 90/1 యం-80 ట్లు 91/1 యం 1-45 ట్లు 101/2 యం-59 ట్లు కు నికనపాడు లోని డిల్లీ 41 యం 14-45 ట్లు 17-29 ట్లు మొదల ధరామయ్యను అశుభిష్కారం అనుభవించే హక్కును ప్రకటించెను. అన్యాయక్రంతం హక్కులేదు. కాబట్టి యెవరున్నా దురుసులు యివ్వకూడదు.

నందిగామ తాలూకా } కుమాళ్లు. సూర్యదేవర
మున్నూరు, } నరసయ్య, 2 యొకొట
10-8-25. } య్య, 3 యొక అవరయ్య.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏడుబావులు

గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎక్స్లెండే

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. క్రిస్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * ఏడుబావుల డివిజనులో కాంగ్రెసు సభ

శ్రీ గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోట్ల నొసంగుడు

12వ తేదీ సమీపించుచున్నది

భారతీయులు స్వాతంత్ర్య ప్రియులేనా?

అగువో తల్లి దాస్యమును బాపుడు!

గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోటుచేయుడు

ఏడుబావుల డివిజనుకు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిన్న సాయంత్రము పిరాసామిట్ల విధియందు గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. వోటరులు అధికసంఖ్యాకులు సభ కరుదెంచిరి. రంగనాథం మొదలియగు రంగయ్యతపహించిరి. సి డివిజనులో వీరు నివాసులు చాల పలుకుబడి గలవారు.

అభ్యర్థులు

"ప్రస్తుత మీడివిజనుకు మువ్వరు అభ్యర్థులు పోటీ చేయుచున్నారు. ఒకరు కాంగ్రెసువాది, రెండవవారు జస్టిసు పక్ష ప్రముఖుడు, మూడవవారు స్వతంత్ర అభ్యర్థి. అందు మూడవవారు వేణుగోపాలశెట్టిగారిదివరలో మన డివిజనుకు ప్రతినిధులుగ పనిచేయుచుండిరి. వారి కక్తిసామర్థ్యములు చిరపరిచితములే, వారు నిష్కలంక పృథయులే. కాని నిరంకుశ ప్రభుత్వమును ధీరతితో నెదుర్కొని ప్రజలకు సౌఖ్యము లాడగూర్చు సామర్థ్యము మాత్రము స్వల్పము. ప్రస్తుతము ధీర్యసమన్వితు లగువారు ప్రజా ప్రతినిధులుగ నుండవలెను. అట్టి సామర్థ్యాధిశయములు కాంగ్రెసు వారికే గలవు. ఇక జస్టిసుపక్ష విషయమై వారు కేవలము బ్రాహ్మణ ద్వేషము, ప్రభుత్వోద్యోగాభిలాష, స్వార్థపరత్వములే పరమాధులుగ గలిగియున్నారు. కడచిన 10 సం॥ ల నుంచి జస్టిసుపక్షమువారు కార్యరేషను పరిపాలనను హస్తగతము గాచుకొని పౌరులకు లాభములు గలుగజేయుకుండుటయే గాక నగరపాలక ద్రవ్యమును వ్యర్థముగ వెచ్చించిరి. రేటు శేయర్లకు ఏమాత్రము బాధ్యులు గాకుండిరి.

ఇక కాంగ్రెసువారు రన్ననో 40 సం॥ల నుంచి దేశీయ మహాజన సభను ప్రతిష్ఠించి దేశీయులనేవరము ముఖ్యోత్తముగ గైకొని దేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదనార్థమై స్వార్థత్యాగము చేయ సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్తరంజనరావుగారి జీవితమును బరికించిన కాంగ్రెసునందు జేరిన మహా నీయుల ధర్మత్వరతి, పరాధాభిలాష, కార్యదీక్షలు వెల్లడి గాగలవు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమునందు మంత్రివరుల నధిష్ఠించి అధికారము చెబునియున్నవారు జస్టిసుపక్ష ప్రముఖులే. అలంకార ప్రాయాలేగాని వారు ప్రజల కేమాత్రము సహాయకారులు గారు. కావున సుపరిపాలనను గాఢలేసిన, స్వరాజ్యమును అభిలషించిన కాంగ్రెసువారి నే ప్రజాసంస్థయం దంతట సభ్యులుగ నెన్నుకొనవలెను.

కొళందెగారు

అంగ్ల భాషయందు మాట్లాడుచు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు రంగయ్యనాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచిరి. స్వరాజ్య

పక్షముతరపున ఎట్టి అభ్యర్థి నిలచినను కాంగ్రెసు ఆతని గణా గుణముల వివర్ణించ వలెను. ఐనను రంగయ్యనాయుడుగారు దేశవిముక్తికై మహాసంరంభముం దురికి నేవు గావించిరి. ఆ భారత దేశమునకు ప్రాతినిధ్యము వహించి, తిలకు, గోఖలే, బెన్సే మున్నగు మహామహులచే పోషింపబడి దేశదేశములందు గౌరవమును గాంచుచున్నది. అట్టి కాంగ్రెసు ఆదేశమును నెరవేర్చుట భారతీయు డేకులకు వానికైనను పరమధర్మము. డా॥ ఆకిరాయంగారు క్రైస్తవుడు. నేను క్రైస్తవుడనే. మేమిరువురము 15 సం॥ లు పరిచయము గలిగియుంటిమి. కాని వారికివ్యతిరేకముగనే పనిచేయుటకు కారణము వారు నామమాత్రాపశేషముగ జస్టిసుపక్షమునకు జేరియుంటియే. జస్టిసుపక్షము దేశమునకు గాదు, రాష్ట్రమునకుగాను, ఈపట్టణ మందలి ఏకొలది మంది స్వాగ్రహరులకు మాత్రమే ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నది. అయ్యది యొక్క-పక్షమనియే జెప్పుటకు వీలులేదు. వారి యాశయము లేమి? ప్రభుత్వోద్యోగములు, స్వార్థపరత్వము వారికి ముఖ్యము. జాతీయత, దేశసేవయను వానికి వారిలో స్థానము లేదు. తాము పాడుపాటలకు తాళమునేయు పడుగురు అను చరులతో నీ జస్టిసుపక్షమువారు మంత్రివరుల నిర్వహించుచున్నారు. జస్టిసుపక్షమువారికి వోటుజేసెదరా మీరు దేశమునకు ద్రోహముజేసినవా రగుదురు. కాని సత్వము నే వాంఛించువా రయ్యెదరు. త ర త ర ము ల కు ను మీ వైచి యనుమానము గొప్ప కళంకము గ నిలచి పోగలదు.

స్వతంత్ర అభ్యర్థి యగు వేణుగోపాలశెట్టిగారి కొకస్వతంత్ర ఆలోచనగాని, నిర్ణీతకార్యక్రమముగాని లేదు. గోడమీద పిల్లివలెగాలి వీచినప్రక్కకు తిరుగుచుండురు. అట్టివారికి మీ వోట్ల నొసంగి మీయ మూల్యముగ వోటాసంగ సధికారమును ఎమ్మెగావించెదరా? భారతదేశ రాజకీయ రూపరంగమున ఇంత వరకు స్వరాజ్యపక్షమువలె స్వతంత్రక్షేయియైవనదియు, సమస్త కులములకు, జాతులకు ప్రాతినిధ్యము వహించునదియు, సగుపక్షము నింతవర కెన్నడులేదు. ప్రస్తుతమును అట్టిపక్షమును సమీపించగల పక్షమును మరేదియులేదు. 12 వ సెప్టెంబరు తేదీన కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి మీవోట్ల నేకగ్రీవముగ నొసంగి పటసంపత్న రములనుంచి అవమానితయై అన్నవస్త్ర వివర్జితయగు మీమాతృదుఃఖమును బాపుడు.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

తమిళ భాషలో మాట్లాడుచు వోటరులను మోసపుచ్చుటకు నై ప్రతిపక్షుల నేకకు యుక్తులపయోగించి భ్రమపెట్టెదరనియు, అట్టి భ్రమలకులో బడి తమ యాత్మగౌరవమును అమ్ముకొనరాదని హెచ్చరించిరి. ఈ ఎన్నికలందు జస్టిసు పక్షము వారు పరస్పరము సహాయము చేసికొనుటయం దొక రహస్యము గలదు. జస్టిసుపక్షమువారు కార్యరేషనులో అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండిన తాము అధ్యక్షపదవిని సంపాదించవచ్చునని తలంచి పనిచేయుచున్నారు. అందులకై నీయుత్సాహ సహకార మాపక్షముందు గలిగినది.

డా॥ సి. నరేశముదలియారగారు సంయుక్త జాతీయ వాద పక్షమునందుండగ మంత్రులపై అవిశ్వాసతీర్మానము కాసనసభలో ప్రతిపాదించబడినపుడు తీర్మానమును బలపరచిరి. నాడులేని విశ్వాసము మోటారులో కలసి పనిచేయుటకు నేడెటుల గలిగెనో తెలియదు. ఆనాడు దేశీయ విశ్వాసమును గోల్పోయిన మంత్రులవరులు నేడు విశ్వాసనీయు లెట్లయిరి? ఇదియన్నియూ కేవలము బూటకములు. స్వాభిలాష, పరులైతమ స్వీయ కార్యార్థ మెట్టి నీచమునకైన నొడంబడుదురు. నిన్ను జాతులకు జస్టిసు పక్షమువారు గావించిన నేప యాంతర్యయనలేదు. కావున దేశభక్తి యుతులగునో గుఱులు బడయ నెంచినచో కాంగ్రెసు పక్ష అభ్యర్థియగు రంగయ్యనాయుడుగారికి వోటుల నొసంగుడని పల్కిరి.

యస్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, ఇ. యల్. శాస్త్రి గారలు మరికొందరు మాట్లాడినపిదప సభ ముగింపబడెను.

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు స్వచిత్రల కొకసంపుటమునంతయు మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- సగములోలు, సగము క్యాలి కో గిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

తపాలావ్యయము ప్రత్యేకము. భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

మదరాసు వార్తలు

జగన్నాథ భక్తసభ - ఈసభవారి యజమాన్యమున కృష్ణజయంతి కచ్చేరిల సందర్భమున ఈనెల 10 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటవైరోడునందలి వేదవిలాసు అనుభవమున తంజావూరువాస్తవ్యురాలగు త్రిపురసుందరీబాయిగారు రామదాసుచక్రమును హరికథగచెప్పెదరు

నగర ఆరోగ్యము - సెప్టెంబరునెల 5 వ తేదీతో అంతమొందినవారమున 18 మందికి కలరా సోకెను ఇరువురు మరణించిరి మహావికము 17 మందికి సోకెను 9 మంది మరణించిరి ఇన్ఫ్ల్యుయెంజావల్ల ఒకరు, ఇతరజ్వరములవల్ల 50 మంది మరణించిరి కార్పరేషను హెల్త్ ఆఫీసరుగారు ప్రకటించుచున్నారు

ఒక మోటారు డ్రైవరు మరణము - కొంతమంది మోటారు డ్రైవరులు శనివారమురాత్రి హరింగుటను తోడునందు విందారగించిరి విస్కీ త్రాగి వారిలో నొకడగు దొరస్వామి అనునతడు బైకిపై వెళ్ళిపోయెను ఇర్రులు వానిచేబడి పోవుచుండిరి దొరస్వామి మస్కవానమువల్ల బడలుతెలియక పడి పోయెను తలబద్దలుగ పగిలెను మిత్రులరనిని రాయపేట వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి అతడచట మరణించెను

గవర్నమెంటు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగుల సహకారసంఘము - ఈ సంఘమువారి సాంవత్సరిక సమావేశము ఈనెల 12 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు చెన్నపురియందలి సెంట్రలు టెలిగ్రాఫు ఆఫీసులో జరుగను దైర్ఘ్యము నివేశించును ఆమోదించుట కొత్తదైర్ఘ్యముల ఎన్నుకొనుట, బడ్జెటును ఆమోదించుట, అప్పలపై చెల్లించవలసిన వడ్డీరేటును తగ్గించుట మున్నగు విషయములపై చర్చ జరుగును

మైసూరు పరిశ్రమలు

బెంగళూరునందలి ఇండియన్ కోఆపరేటివ్ స్టోర్స్ - పెని లిమిటెడువారు మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్న పరిశ్రమలలో కొన్నిటిని స్వాధీనపరచుకొని తామే నిర్వహింప వద్దేమిచుచున్నారు ఈ ఉద్దేశముతో వీరు తమ దైర్ఘ్యములో నొకరును బొంబాయి వాస్తవ్యులను అనుబంధిగాడు రజాగారిని బెంగళూరుకి రమ్మని కోరియున్నారు ఈకంపెనీవారు గొప్ప వ్యాపారముచేయువారగుటచేతను, వీరికింద కాన్త్రపరిశోధనమున ప్రవీణులగువారు పనిచేయుచుండుటచేతను మైసూరు పరిశ్రమల చరిత్రయందు గొప్ప మార్పు ప్రారంభమగునని ఊహింపబడుచున్నది

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

బాలగాయకుల పాటకచ్చేరి

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభాధిపత్యముక్రిందను సభాధిపత్యముందు 1925-వ సం॥ సెప్టెంబరునెల 9-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పాటకచ్చేరి జరుగును

చిరంజీవి, ర భాగ్యలక్ష్మయ్య (కొల్లూరు వాస్తవ్యులు) ఫిడేలు చిరంజీవి, వెంటటనారాయణ (బ్రహ్మశ్రీ పీఠ శేషన్నగారి మనమడు) గాత్రము చిరంజీవి, పార్థసారథినాయుడు (అంధ బాలుడు) మృదంగము

మద్రాసు, కా నాగేశ్వరరావు, 5-9-25 } మా కాంతారావునాయుడు, బి.వి., గౌరవసహకార్యదర్శులు

కోర్టుఫీజు సవరణచట్టము నిరాకరింపబడెను

పుదుక్కోట, సెప్టెంబరు 7-దినము అధ్యక్షతక్రింద నేడు పుదుక్కోట శాసనసభ సమావేశమయ్యెను ప్రక్కలకు సమాధానము చేయబడిన పిదప కోర్టుఫీజు సవరణచట్టముపై తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను తుదకు చట్టము నిరాకరింపబడెను చట్టము నకు ప్రతిపక్షముగ 29 వోటులు అనుమతిముగ 15 వోటులు చేయబడెను అధిపత్యపై రూపుల సెలెక్షన్మిషికీ రిఫర చేయబడెను నిర్బంధప్రాధ మిఖిల్వాచట్ట మేకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను (అ.ప్రె)

ఒక విమానకరిమగు మరణము - బాన్స్విపులలో నేటిదినం ఉదయం 18 సంవత్సరముల యువతి వేసవజానున వేడినీళ్ళ గొయ్యిలో నిప్పువేయుచుండ విరే కాఫిపోయెను వంశ చక్రవర్తులలోగల శరీరమునకు నిప్పు అంటుకొనెను జనరలు ఆసుపత్రికి తీసుకొనిపోయిన రెండు గంటలకు ఆమె మరణించెను

ఉన్నాను సాహేబుగారి కర్యటనము - గా॥ ఉన్నాను సాహేబు బహదరుగారు ఈనెల 14 వ తేదీ ఉల కోట (గుల బారు)కు ప్రయాణమయ్యెదరు చెన్నాటు నాయరు అధిపి చూచుకొని 15 వ తేదీ సాయంకాలము మరల ఉలవకోట చేరెదరు 16 వ తేదీ కోయంబత్తురు వెళ్ళెదరు అచ్చట సెంట్రలు జైలులు చూచెదరు అటవీ కళాశాల పోలీస్ డెవలపు చూచుకొని మెట్టుపాలెం మెయిలులో బయలుదేరి 17 వ తేదీ ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చెదరు

రైల్వే ప్రమాదము - బేసిన్ బ్రిడ్జి రైల్వేస్టేషనునందల ఒక హమ్మడియ బాలిక రైలుపట్టులుక్రింద పడి మరణించెనని నిన్న ప్రకటించియుంటిమి ఖనుకొప్పనందు ఈక్రింది వివరములు తెలియవచ్చెను ఈ బాలిక తన సోదరునితో చాలపేట యందు తన బంధువుల ఇంట కొన్ని దినముల నుండి యుండెను నిన్న ఉదయం స్వగ్రామమునకు పోవ ఇరువురు ప్రయాణమైరి చాకలపేట స్టేషనుకు వచ్చిరి గాని బండి లేనందున పెరం బూరుకు వెళ్లి బండి ఎక్కిపోవ సంకల్పించుకొనిరి రైలుకోడుమీదనే వచ్చుచుండిరి వ్యాసార వాడికర్డు రాగానే ఎదురుగ ఒక బండి వచ్చుచుండెను అప్పుడు ఆ బాలిక బండిక్రింద ప్రమాదవశమున పడిపోయెను

రాకపోకలు - సరియం నీటి ముత్యయ్య కెట్టి గారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికివచ్చిరి దక్షిణ ఇండియా రైల్వే లాండు అగ్జిజిషను ఆఫీసరు సి. ఇ. జోస్యగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

క్షయరోగ చికిత్సయందు నిపుణులగు డాక్టరు ముత్తుగారు నిన్నటిదినము చెన్నపురికి వచ్చిరి నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి

సహకార సంఘముల రిపోర్టరు కె. గ్రే గారు నిన్నరాత్రి వెట్టుపాలెం వెళ్లిరి

సెంటు బాను ఆంబురెన్స్ ఆగ్నేయం సెక్టిరు కలనలు బోలానాథుగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి

రైల్వేపాలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు హెచ్ కామగారు నేటిదినం ఉదయం బొంబాయినుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘపు ఆధ్యక్షులగు డా॥ వరదరాజుల నాయుడుగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

కాంగ్రెసుచందా

2000 గజముల నూలుకు బదులు సాలుకు తల ఒక్కటికి 4 నుండి 8 అణాలవరకు ఏర్పాటు చేయబడును

కలకత్తా, సెప్టెం 8 - బెజుహాటునంద ఒకసభలో నువ స్వసంఘము కాంగ్రెసు చందా 2000 గజముల నూలు పోయి కొద్దికాలములో సాలుకు తల ఒక్కటికి 4 నుండి 8 అణాలు వరకు ఏర్పాటుచెయబడునని నేనుప్రాగారు చెప్పిరి (అ.ప్రె)

మెడినాముట్టి అబద్ధము - మరయొకతంతరి

హైదరాబాద్ (నింధ) సెప్టెం 7 - రాచిలో మెస్సరు సాలే, ఇబ్రహీం అబ్దుల్ ఆజీజ్ గారి కిరీతి వచ్చెను. మెడినానంద రబీషేకు ముట్టిపెంపబడెను ప్రసక్త సమాధికి అపాయకు జరిగినదన్నమాట కేటల ముదము ఇటువంటి తంతరినాక యే మెస్స అబ్దుల్ మసీదుసాహేబుగారికిమాడవచ్చెను (అ.ప్రె)

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బీ నెల రూ 1-0-0
భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరముల ప మత్తును కారణములు రక్తపుష్టి నుంచి ఆరోగ్య వనరు మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగశరీర వ్యాయామముల నుండి ప్రాప్తమగును
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీయుత ఓ. పుల్లారెడ్డి ఎం.ఎ.గారు

ఐ సి ఎస్ ప్రావేశము నిమిత్తము ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరుచున్నారు

చెన్నపురిలోనున్న రెడ్డివిద్యార్థులు వీరిగౌరవాధ్యము పెందుచేసిరి

భారతదేశమునకు జరిగిన ఐ సి ఎస్ పోటీ పరీక్ష నెగ్గిన ఆంధ్రులలోను రెడ్డిలోనుగూడ శ్రీయుత పుల్లారెడ్డిగారే మొదటిగారు గాన వీరి గౌరవాధ్యము యీనెల 6 వ తేదీ ఆదివారమునాడు చెన్నపురిలోనున్న రెడ్డి విద్యార్థులు విందుచేసిరి రెడ్డి విద్యార్థులందరూ సర్ మాత్య పెంటరెడ్డిగారుమన్నగు బ్రాహ్మణతర వాయకులు పలువురును డాక్టరు హర్షస్థానము గ్రామేశ్వరు ఆండర్సను, మహమదు అబ్దుల్లా, డాక్టరు కట్టము చి కృష్ణ రెడ్డి గార్లు మున్నగు వారు గూడ ను సేవ విందుచే వచ్చిరి

ఆనాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఒక చాయాపటు (గ్రూపుఫోటో) తీయబడెను పిమ్మట పుల్లారెడ్డిగారికి గ నానపత్రము సమర్పించబడెను పిమ్మట కొందరు ప్రముఖులు పవనసింధిరి అనంతరము పుల్లారెడ్డిగారు ప్రత్యుత్తరముసరి పిమ్మట విందు జరిగెనది అని రెడ్డి విద్యార్థులలో నొరు మూకు ప్రాసిరి

శ్రీయుత పుల్లారెడ్డికి మరయొక విందు

సర్ మాత్య పెంటరెడ్డి నాయకుగారు పుల్లారెడ్డిగారి కి ప్రత్యేకముగా మరయొక విందుచేసి పుల్లారెడ్డిగారి మిత్రులుకొందరును సర్ కే వి రెడ్డిగారి మిత్రుల కొందరుగూడ ఆగెందుకు వెళ్ళియుండి ఆవిందునందు బ్రాహ్మణులు, క్రైస్తవులు, హమ్మడియులు, ఐరోపీయములు మున్నగు వివిధజాతుల వారందరును కలసి భుజించిరి రామకృష్ణ చౌదరి, (ఐ సి ఎస్), స్థాథాం, పి నారాయణరావునాయుడు, ఎస్ వి రామస్వామి మొదలగు, వహవర్దు అజదుల్లా, చినవారప్ప రెడ్డి, అప్పారెడ్డిపిళ్ళ, సి ర మమగాల్లు మున్నగువారావిందుకు వచ్చిరివారు మాకు ప్రాసిరి

(శ్రీయుత పుల్లారెడ్డిగారు సరక్షితముగ ఆంగ్లదేశమున చేరి అచట విజయమును బడసి అచిరకాలములోనే మాతృదేశమున కరుడెంచి భారతమాత సేవను శ్లాఘనీయుగ నెరవేర్చునట్లు కరునావయుడు సర్వేశ్వరు డెనుగ్రహింపగాతయని ముఖ్యార్థకముగ ప్రార్థించుచు పోటీ పరీక్షలో కృతార్థులై నందలను రెడ్డిగారి సభినందించుచున్నారు ఆం ప సం

కుర్దుస్థానమున దారుణకృత్యములు

బాగ్దాదు సంఘమువారి విజ్ఞప్తి

కుర్దుస్థానమున టర్కీ సైనికులు విప్లవమునడంచిన పిమ్మట ప్రజలను భయాక్రాంతులను చేయుటకు ఘోరదారుణ కార్యములను చేయుచున్నారు కుర్దులును తురుష్కులును చిన్న జాతులవారగుచే కుర్దులు స్వదేశమున స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నారు అందులకు కుర్దుల నాయకులు దారుణముగ నిధింపట చాల ఘోరము అని బాగ్దాదు సంఘమువారు టర్కీ పార్లమెంటువారికి ప్రాసిరి (ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త - పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాక్యాయమనంద ప్రాచీనమున నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాగులన్నియు సప్రమారాముగా తుండింపబడినవి భాషా శాస్త్ర రెల్లగు ముద్రా గూడైనది రక్షణము లెన్నిగూ (ఐ) - - - - - నెల 0-12-0 పోస్ట్ పో

ప్రచురకృతాకా వ్యాసము 7, లింబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

సంస్కరణములపై చర్చ

మడ్డిమనుగారి దీనాలాపములు

ప్రజాప్రతినిధుల తీవ్రమగు యాక్షేపణలు

నవ శివస్వామి అయ్యకూడ సవరణ కమిషనరుగ మాట్లాడుట

హైదరాబాద్ 7 — నేటి కాసనభక్తుల ప్రేక్షకులకు తెలిసినదాని ప్రకారము యంతగా హెచ్చలేదు తొలుత ప్రశ్నించెడి జరిగిన బద్దనుగారు బోధ విషయము సమాధానము జెప్పి, వార్తాపత్రిక, తదితరులు చేసిన యాక్షేపణల ననుసరించి దానియొక్క పద్ధతులు ఆర్థికస్థితి సర్వము విమర్శించు కొక యుపసంఘమును నిశ్చయించి, సర్ వియన్ డ్రీ, నెత్తె, కుమ్మ (ఫెర్లసను అండ్ కంపెనీ తరపువాడు) గా గుర్తించుటగా నేర్పడి పరిశోధన గావించుట కార్మికుల తగాయిదారల సంబంధించిన బిల్లీసభయందు చర్చింప పడదని మిత్రగారు జోషీగారికి సమాధానమిచ్చిరి దీని కాలస్యము కార్మికుల సంఘముల బిల్లు జరిగిన కాలవలననే కారణమనిరి వచ్చే సభయందుకూడ మంచబడునో లేదో నిశ్చయించ లేనది బర్మాలోని యున్నతోద్యోగములు బర్మీయుల కిచ్చుటను గూర్చి వారి యభిప్రాయములు భారతమంతటికి బంపబడినవి భారతవంత్ర తద్విషయ ముగించియున్నాడని టాంకి న్ననుగారు సమాధానమిచ్చిరి బర్మావాసులను వైస్రాయునుకు దీసు కొను విషయమును బాంకొట్కిగారు ప్రశ్నించిరి బద్దనుగారు సమాధానమిచ్చుచు బర్మావాసుల వైస్రాయునుకు సత్కృత్యాపక బావుటలనన, శాంతిపరములగు సాపవలనన శిక్షాను జూపలేక పోవుటలనన, జన్మ మనశ్శల సంఖ్య చాల హెచ్చుటచేను వారికి దీసుకొనుటలేదు అదిగాక యున్న వారె తమంత దాము పోవుచున్నారని మింగిగారి ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు హిందూ శాఖా భారత వైస్రాయునుకు సామాన్యభావగమించబడినదియు, బర్మావారికొక మార్గదలవ లేదనియు, దానివలన పోరాత్మ్యత్వము చెడదనియు సమాధాన మిచ్చిరి సభ్యులకిచ్చు ఎలమగుర్చి యుజ్జగర్వించుగా రడుగగా గ్రామాదుగారు కాలము సంఖ్యలను హెచ్చుపొట్టు మెటల కులునో యలులే నను లేర్పాటుచేసిన వనిరి లేట్టు పద్ధతి ప్రభుత్వమునకు నచ్చునోయినను, సభ్యులచే గోరునో ప్రభుత్వమున కభ్యంతరము లేదనిరి బి దాసుగారికి సమాధానమిచ్చు విదేశపు సమమును పెట్టు బడి గానుంచి వర్తక నడుపుచున్న దానిని విచారించుట కేర్పడిన ప్రత్యేకసంఘ నివేదికము సమావేశము ముగియు లోపల సభ్యుల యెడల నుంచ బడననిరి కేంద్రము ప్రచురణకాల డిల్లో 25 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి కట్టు విషయము ప్రభుత్వము విచారించుచున్నదని భోరుగారు చెప్పిరి ప్రశ్న లుసరికి వైస్రాయులు చర్చకూడ గుగసెను వా రెల్లరు ప్రేక్షకులుగా వచ్చిరి కార్యకర్తలు గారి జ్ఞానభయం దోహదయినచని చదివిరి నవ ప్రభుత్వము వైటుగారు ప్రత్యేక ప్రేక్షకుల స్థానములంబడిరి

సంస్కరణముల తీర్మానముపై చర్చ

సంస్కరణముల విచారణమునారి మెజారిటీ నివేదికమంబటి సూక్రము సంగీకరించును నా నివేదికవందు గల యంశములందు విచ్ఛిన్నించి యనుసరించుటకు రాజప్రతినిధి సీసభగారు కోరుచున్నారను తీర్మానమును నవ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు ప్రతివాదింబులకు లేచినప్పుడు కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను తానీతిర్మానమును సంస్కరణములపై సీసభవారు చర్చించుట కారా మియలబడు నను ప్రభుత్వ వాదానము ననుసరించి యాతీర్మానమును బ్రతిపాదించితి నను విమర్శల విచార సంఘసభ్యుల పేర్లనుచెప్పి, విచారణయొక్క విధులను నిర్ణయించుటకు దీని ప్రస్తుతమున్న స్థాయిలను గమనించి, చట్టమున కెట్ల మార్పుగలుగకుండ నూచించుటకు గోరు బడి రిసిరి ఈవిషయము ను ముఖ్యముగ దెలుపుటకు గార మే మున గార్తా పత్రికలందు, యితరవిధములుగనూడ సంఘములను లేని యధికారము వహించనందులకే యాక్షేపించిరి ఇట్టి సంఘముల నాక్షేపించుట వరణానంతరము శనమును బోక్షించుట వంటిదే కాని యీ ప్రస్తుతసంఘ మట్టికాదు అందుకు సాక్ష్యమిచ్చిన వారింగు యుగ్యోగములం దున్నార కొందఱు నిన్న మొన్నటి నానకు మద్యోగములం దుండిరి వారందఱు ను సుసంఘమునకు చాలసహాయమునే చేసిరి కాని విచార

కరమును విషయ మేమన, సంఘము రెండు నివేదికముల నీయవలసి వచ్చెను

మెజారిటీ నివేదికము సంగీకరింపఁ గోరుట
 “నేను మెజారిటీ నివేదిక సంగీకరించుటకు ప్రతిపాదించుచున్నాను (కాదు కాదు) నేను సభవారిని మెజారిటీ నివేదిక సంగీకరించుటకు నేడు చున్నాను (సభలో నవ్వు బయలుదేరును కారణ మేమన నోరువారి మెజారిటీ నివేదిక మునుటకు బదులు మెజారిటీ నివేదిక మనెను) మెజారిటీ నివేదికమందు చాల ప్రముఖమైన మార్పులు నూచించబడినవి కాని భారతప్రభుత్వము వాటి నన్నిటి సంగీకరించుట కిచ్చగించుటలేదు కాని మెజారిటీవారి ప్రధానాశయమును గ్రహించినవి దానిలోకూడ ననుభవజ్ఞులు విచారించదగిన విషయము లనేకములు కలవు (లేవు లేవు) భారత పరిపాలనాచట్టము చాల క్లిష్టమయినది ఈదేశమందు దానిని సాధించుటలోనే కొద్దిమాత్ర మైనను సౌలభ్యమును గల్గించినచో నీదేశమునకు గొంత సేవచేసినవాడ నయ్యెదనని నాసంతోషము రీడింగు ప్రభువుకు మించిన భారతసమస్య పరిజ్ఞాత లేడు

ఇక మెజారిటీ నివేదికముయొక్క విశేషమంతయు వినినవచ్చుది రాయలు కమిషను సేర్పాటుచుటకు, భారతదేశ స్వపరిపాలనావ్యక్రమాభివృద్ధి దానియంతట నని గలుగునట్లుండు పరియునునయియు నూచించుచున్నది మెజారిటీ నివేదికము విషయమున రాజప్రతినిధి మాటలనే పునర్వచించుట దక్కజేయుగా నే నేమి గా జెప్పలేను ప్రస్తుతమే లాయలుకమిషను సేర్పాటుచునో భారతాశయ భగ్నుము కావచ్చునని యాదేశహేతులే కొందఱు చెబుచున్నారని అయియు సంవత్సరము లీదేశమందు రాజప్రతినిధిగ నుండిన వాని వాక్యములు గౌరవనీయుములు అందు నాంగ్లదేశమందలి రాజకీయ వాతావరణమును గమనించి వచ్చిన రీడింగుప్రభువు వాక్యములకు మఱంత విలువ యుండవలదా భారతదేశ సమస్యలను గుర్తెరిగిన వారిలోకూడ భారత హేతులలోను రీడింగు ప్రభువునకు మించి వారు లేరు భారతసమస్యపరిజ్ఞాత ఆంగ్లదేశమందలి భానములను తలచి వచ్చి యిత డిచ్చు హేతోపదేశము నొక్కమాటగాక యనేకస్థానాలోచించి గ్రహింపవలయును

రాయలు కమిషను

ఇక నోయలకమిషను విషయము చట్టగుంధలి ప్రధాన సూత్రమును గమనింప గోరుచున్నాను పాలనాక్రమము దాని యంతట నభివృద్ధిచేందుకు మెల్ల ర్పాటుప బోయున్నవి భారతవంత్ర సుజీవన ట్లాంగ్లయును తాళిలులకు బానిసలు కారు అట్టిని యభివృద్ధిని విపరీతిముగ నడిపి భంగము కలిగించు వారును గారు ఇక భయపెట్టిననో నసలే వెనుదీయువారు కారు కావున 1929 లో కమిషను సేర్పాటుచుటకు చట్టమందు సవరణ ముందే రాయలుకమిషను సేర్పడవచ్చును ఏ మాత్రమునను గలుగక మున్ను రోయలుకమిషను సవరణమని మెజారిటీవారు కూడ సంగీరించిరి ఇప్పు డిరోయలకమిషను సేర్పాటుచు చట్టములోని 84 (ఏ) లోని 2 వ యంశమును మనకు సంబంధించుచు ఆసంఘము ప్రతినిధిసంఘముల పాలనా చాతుర్యము, విద్యాసంస్థల యభివృద్ధి, ప్రభుత్వ గమనిక గ్రహించి యంతకుమించి స్వపరిపాలనాభివృద్ధి గావింపవలెనా లేక త్యంపవలెనా యని నిశ్చయించుట కమిషను నిర్ణయింపబడి నప్పుడు సంస్కరణములు ముం డెట్లు నడచినవో బోక్షింపవలయును ప్రభుత్వ వర్తమందలి మేము, ప్రతినిధులగు మీరుకూడ కట్లు పనిచేసిరిని యడుగుబడుదురు అప్పుడు మీచేతనంచిన యధికారముల నెట్లు నిర్వర్తించిరో చెప్పవలసి ప్రశ్నింపబడు గురు (ఎవరిచేత నుండు సధికారమని సభలో యొకరు) వెంటనే “సంఘమే నియమింపబడునెడల కెట్టిభావము లాసంఘమున కుపయించునో యూహింపుడు మొన్ననే ప్రధమసభలు ముగిసి రెండోసభ ౪ జరుగుచున్నవి వైటుకొన్ని లింకు ప్రధమసభ గడవనేలేదు ఇదిగాక మొన్ననే పాలనాక్రమమును దోగొప్పు

యభివృద్ధి గాంచెను ప్రతినిధులం దస్యత్తుని యెన్నుకొంటిమి వెనుకటి తగాయిదార నిష్పాదు శాంతలములు లేదు కాని వెనుకటి సభ దీనితో పోల్చుటకు విలులేదు ఈసభలో మన యనుభవములను సంపాదించుచున్నాము

ఇట్టి సంస్కరణములగు కమిషనుమాత్ర మెట్టి యభిప్రాయము లను నిశ్చయింపఁగలదు? అవి మనకు లాభోరముగ నుండునా? నష్టదాయకముగ నుండునా? లేక యే యభిప్రాయము నీయలేమని కమిషనుననునా? నాలుగైదుసార్లు బ్రహ్మను వర మడుగునో కొంగయే రాజకావచ్చును ఎవ్వరి హృదయము నిర్మల ప్రకాంతమో వారు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో న్యాయ విచారణ కెడుటపడవచ్చును ఇక నాల్గు సంవత్సరములు మాత్రమేకలపు అప్పుడు సంఘము నిర్ణయింపబడును మీరు మేముకూడ దానియెదుట నిలుపబడవలసి వచ్చును తాళిలులపై నవసరమును ప్రాముఖ్యమును గల్గించుచున్నార నాబా అదికాదు వారు వచ్చినచో మనము చెప్పఁగల సమాధానమేమి?

జిన్నాగారు — తగిన సమాధానమే
 దేయసభ్యుడు — “నాన్నే హితుఁ డిట్లు వక్కాణించుట నాకంతయు సంతోషకరముగ నున్నది

సహకారమే మోక్షప్రదము

ఒకానొక గ్రామం దొకతోటలో నొకచోట కాలము గడచును మనము చేయుపనిమాత్రము నిలచునని వ్రాయబడి యున్నది సంస్కరణములు ప్రారంభించి యారువత్సరములు గడచినవి మనచర్యలు సంపూర్ణముగ వ్రాయబడియే యున్నవి ఈవారు సంవత్సరములు కూడ నిట్లే సామరస్యము లేకుండు గడవవలసినదేనా? అందులో నిట్టి విషమసమయమందు ఈ భారతదేశమునకే గాక ఖండమున కంతకును స్వపరిపాలనావ్యక్రమము ప్రయత్నము మీ చేతిలో నున్నపు డిట్లు సేయుట తగదు కొటను భగ్నుముచేయ సమకట్టిన పక్ష మొంటియు, దానిని రక్షింప సమకట్టిన పక్ష మొకటియుంబలె నిట్లు ఎవ్వరమున నుండవలసినదేనా? క్రమాభివృద్ధి నందుట కిది మార్గము గాదు

రంగయ్యరుగారు — ముత్యేటి?
 దేయసభ్యుడు — రాజప్రతినిధి సహకారమునకై వేడెను
 మక్కాఖంచెట్టిగారు — ఎవరి సహకారము?
 దేయసభ్యుడు — అందఱు పక్షమునను
 గయాప్రసాదు సింగు — సహకారము పరస్పరముగా నుండవలయును

దేయసభ్యుడు — నేను చెప్పినట్లులు భారతమంత్ర పాలనాభివృద్ధి కొక్క మార్గమును నూచించెను భారతదేశ మందలి యన్ని పక్షముల నాయకులును సంపూర్ణముగ సహకారమునకు గడంగిరను విశ్వాసము గలిగించి ప్రస్తుతవిధానమునకు పాలుబడినగాని పాలనాభివృద్ధి కలిగించుట కెట్టి యాలోచనలు కావింపబడవు అయిదేశము ననుసరించియే యాతీర్మానమును బ్రతిపాదించితిని నావెనుక నీసానము నలంకరించినవారిని బోలు వక్రత్వములేదు నేను విషయమును వెల్లెసుగ మొగమెటుమి లేకుండ వాదించియుండ వచ్చును ప్రధానోద్దేశ మెన్నటికి నానక్రత్వ లోపమున చెడిపోవదను విశ్వాసముతో నున్నాను (హర్షధ్వనులు)

నైహూగారి సవరణ

అసధికార సభ్యులనుండి పండిత మోతీలాలు నైహూగారి క్రింది సవరణ బ్రతిపాదించిరి ప్రతిపాదించునపుడు సభ యందు చెలరేగిన స్పృహ లపరిమితము

సవరణ ప్రతిపాదనము

వెనుక 1924 సం. ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీని యాసభవారు భారతాశయములను గూర్చి గావించిన తీర్మానమందు గాడ్ విశ్వాసము బ్రకటించుచు- దానినే పునర్వచించుచు రాజప్రతినిధిని పార్లమెంటులో భారతపాలనాక్రమముం దీ క్రిందినూచనలు ప్రధానములు సత్వరసరములు కాన వెంటనే సామ్రాజ్య ప్రభుత్వనిర్వాహకవర్గ మీదిను నిర్వచించినట్లు మార్పుచుగ ప్రకటించుటకు దెలుపగోరుచున్నార

కేంద్రప్రభుత్వమందలి మార్పులు

(అ) 1858 వ సం. భారతపాలనా శాసనము ననుసరించి గాని, ప్రస్తుత శాసనము ననుసరించిగాని మతేవిధముగ శాసనానుసారముగాగాని చక్రవర్తి పేరున భారతమంత్ర యధీన ముందుండిన యావదాస్త్రి, యింకముంగు రాజప్రతినిధి యధీన ముందుండి, భారత ప్రభుత్వమునకే వినియోగించుఁబడును,

పిమ్మట కుక్కుగా రుపస్యసింహుడు భారతరాజకీయ
వేత్తలు సరిగ్ గ్రహించుట లేదనిరి నిరుడు సర్వస్వాత్మక సంభ
కోరినప్పుడు దానినంగీకరింప వలసినది అప్పుడెన్నియో విభి
దములగు నివేదికములు తయారయి వారితిప్పువారికి దెలిసియుం
డెడిది దాని కిష్టములగును బోధపడి యుండెడివి భారత
సంస్థానములను గూర్చిగాని, వ్యాయనిర్వహణమును గూర్చి
గాని కాంతి స్థాపనను గూర్చిగాని యొక్కములయైన నుడువ
లేదు ఈనడుము బారితదేశమందు న్యవసాయము ముప్పది
యేండ్లలో మూడురెట్లును రైల్వేయభివృద్ధి యేబదియేండ్లలో
యేనిమిది రెట్లును, దిగుమతులు యిప్పుడునకు పూర్వముకంటె
రెండురెట్లునుపాతల సంస్థానాభివృద్ధి నలుబదితేనెండులందు పం
డెండురెట్లు నభివృద్ధి నొందెను ప్రభుత్వవిధానముం దే మార్పు
జేసిన నీయభివృద్ధి కాలంకము గలగనో లేదో యాలోచించి
మఱియుంజేయుండు.

సంస్కరణముల పరిక్ష

సర్ మడ్డిమెను గాక, మెజారిటీ రిపోర్టును గూర్చిన తీర్మానమును సామాన్య శాసన సభలో ప్రతిపాదింపవలసి వచ్చెను తమ బిడ్డను తాము మెచ్చుకొనిన రీతినే, మడ్డిమెను గాని తాము తయారుజేసిన మెజారిటీ రిపోర్టును తామే కొనియాడుట సహజమే గద మైనారిటీ రిపోర్టును వీరు నిరసించుట వింతగాదు కాని వీరి విమర్శన మునందలి యొక యంశమును మాత్ర మంగీకరింప వచ్చును మైనారిటీ రిపోర్టునందు, ప్రస్తుత సంస్కరణములను జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు సాధ్యపడదనియు, రాయల్ కమిషనును వెంటనే నియమించి సంస్కరణముల మార్పును గూర్చి విచారించుట ముఖ్యమనియు, సూచింప బడెను రాయల్ కమిషను నియామకము నంగీకరించి ప్రయోజనము లేదని పలుమార్లు దెలిపియుంటిమి ఏలయన, ప్రజల స్వరూపాలనార్హతను గూర్చి పరీక్ష జేయుట యసభ్యము స్వరూపాలనము ప్రజల జన్మ స్వాతంత్ర్యము దాని ననుభవించుట కెల్లరకును హక్కు గలదు అట్టి స్థితిలో, భారతీయుల సామర్థ్యమును పాలక జాతివారు పరీక్షించుటవలన అనుకూల ఫలితము గలుగ జాలదు ప్రజల యోగ్యతను ఇంగ్లండు గుర్తించుట కష్టము స్వలాభమున కడ్డు దగ్గిరెడి చిర్రయము గావించుటకు సమ్మతించువా రుండరు

ఏదియోలోపమును కనిపెట్టుట సులభము ప్రజలు దయాదర్శముగగాక స్వరూపాలనమును హక్కుగ గోరుచున్నపుడు పరీక్షలతో నిమిత్తములేదు ప్రజలు నిర్వహించవలసిన సంస్కరణములెవ్వి? ఆచరణయోగ్యములుగాని సంస్కరణములే ఈ సంగతిని అతివాదులు జెప్పలేదు అనుభవనీయులును, సహకారాభిలాషులును, పాలకుల మిత్రులు నగు మితవాదనాయకులే యిటుల ప్రతిపాదించియుండుటచే, వీరి నిర్వహణమును గూర్చి పరీక్షజరిపిన నేమిలాభము? ద్వంద్వప్రభుత్వము నెంతటి మేధావులయినను జయప్రదముగ నడుచులెరనుట తథ్యము అందుచే రాయల్ కమిషనునుగోరక, భారతీయులు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గోరుచున్నారు మైనారిటీరిపోర్టునలహాని విషయమున సంగీకరించుటకు సాధ్యపడదు మడ్డిమెనుగారు కేరళాకారణముచే రాయల్ కమిషను నియామకమును ఖండించుచున్నారు రాయల్ కమిషను పరీక్షవలన ఎట్టియిబ్బందులుగలవో వీరి ప్రసంగమునందు గనుపించును విచారణసంఘము నిష్పక్షే ఏర్పరుచుచో, తీవ్రమగు ఆశాభంగము

కలుగునట భారతీయులు అనర్హులని విచారణసంఘమువారు చాటుదరట అందుచే రాజప్రతినిధి గారి సలహాను అంగీకరించి, సంస్కరణములకు తోడ్పడుట మేలని మడ్డిమెనుగారు హితమొనగుచున్నారు

నిజమేమన, ఇప్పుడుగారున్న యి క ముం దయినను విచారణఫలితము ఆశాభంగకరముగ నుండుటకు సందియములేదు భారతీయులు స్వరూపాలనార్హతను సంపాదించిరి, విచారణసంఘములు నిర్ణయించుట దుర్లభము నిష్పక్షపాతులగు మధ్యవర్తులున్నగాని, యిట్టిపరీక్షను జరుప వీలు లేదు సరియగు పరీక్షకు స్వరూపాలనము ననుభవించుచున్న ఇంగ్లండుగాని, మరియే ఇతర దేశములు గాని అగగలుగనా? ఏ దేశమునందయినను, ప్రజాసామాన్యము నిజమగు స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్నారా? అనుభవించుచున్నయెడల, యూరపు నందు ధనికులకును సామాన్యప్రజలకును మధ్య యంతసంఘర్షణము జరుగనేల? మైనారిటీ రిపోర్టు సూచనల ప్రకారము, నిర్ణీతమగుకాలములో స్వరూపాలనాభివృద్ధి దానియంతట యదియే చేకూరవలెను మడ్డిమెనుగారికి యిట్టి ఏర్పాటు రుచింపలేదు క్రమాభివృద్ధి జరుగవలయునని వీరు గోరుచున్నారు క్రమాభివృద్ధియనిన, యభివృద్ధి లేదనియే యర్థము మడ్డిమెనుగారి ప్రసంగధోరణి గాంచిన, రాజాపు పరీక్షలో భారతీయులు అపజయము గాంచెదరను ధ్వని గనుపించును పరీక్షాఫలిత మేవిధముగ నుండునో యూహించిరా యని, మడ్డిమెనుగారు ప్రశ్నించిరి వీరి ఎత్తిపాడుపులో అర్థములేకపోలేదు

ఒకవంక నిర్బంధశాసనములను తొలగించుట కంగీకరింపక, రాజకీయనిర్బంధితుల నిపుడయినను విడుదలజేయక, దాసుగారు జాపిన కరము నందు కొనక, సహకారము సలిపి సంస్కరణములకు తోడ్పడుడని ప్రజలను మడ్డిమెనుగారుకోరుట, ఎంత హాస్యాస్పదమో యూహింపవచ్చును సహకారము నలుపుట కవకాశములనీయక, సాయము జేయవలయునని గోరుటలో మడ్డిమెనుగారి యుద్దేశ్య మేమియో తెలియదు పండితమోతీలాలు నైహూగారు సవరితీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సరియగు ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి దాసుగారు సూచించిన గౌరవప్రదమగు సహకార మిప్పటికిని నిలచియున్నదని స్పష్టపరచిరి ఈ అవకాశముగైకొనుట ప్రభుత్వధర్మమైయున్నది భారతీయులు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నటుల, నైహూగారు అసందిగ్ధముగదెలిపిరి బ్రిటిషువారు స్వరూపాలనము కొనసాగించుట కెంతసమర్థులో, భారతీయులును అంతసమర్థులే యని, నైహూగారు చాటిరి స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసి, పాలకులు హృదయపరివర్తనమును జూపినగాని, సహకారము ప్రబలజాలదని, నైహూగారుదెలిపిన వాక్యముం దతిశయోక్తి గనుపించదు కాలనియమము విషయమై తమకు పట్టుదల లేదనియు, ప్రజలు సంస్కరణములను నిర్వహించుచో రాయల్ కమిషనును పది సంవత్సరముల గడువుకుముందే నియమింప వచ్చుననియు రాజప్రతినిధిగారును, ఇండియా మంత్రియు దెలిపిన సంగతులనే మడ్డిమెనుగారును ఏకరువు పెట్టుట ఎంతగాదు. వీరిరువుర వివేకమును యోరదృష్టిని కొనియాడుటయు

సహజమే కాని స్వరాజ్యత్వప్రజ్ఞచే వీడింపబడుచున్న భారతీయులకు, వీరి వాక్యము లేమాత్రము ఉపశాంతి నొసగకున్నది రీడింగు ప్రభువు గారి సామర్థ్యమును తెలివి తేటలును యసమానమై యుండవచ్చును కాని ఇట్టి సుగుణములు భారతీయుల సముద్ధరణమునకుపయోగ పడనపుడు, వానివలన ప్రజల కేమి లాభ ముండును? కాల నియమము విషయమై మడ్డిమెనుగారికి పట్టుదల లేనపుడు, సంస్కరణముల పరీక్ష విషయమై పట్టుదల యుండనేల? ప్రజాభీష్టమును నెఱవేర్చుట తమ ధర్మమని పాలకులే యంగీకరింప గూడదు? నైహూగారు సూచించినటుల, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును హిందూదేశము కొరకై పాలకులు ప్రత్యేకముగ నిర్మించిరి ప్రపంచములో నేభాగము నందును ఇట్టి విధాన మములులో లేదు దీనిని కొనసాగించు నేర్పుమీద, స్వరూపాలన మాధారపడి యుండునని దెలుపుట ఎంత వివేకమో యూహింపవచ్చును

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కార్యరేషను ఎన్నికలు రాజాపు శనివారమునాడు జరుగ గలవు ఏడుబావులకు గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారును, ఎన్స్లనేడుకు డాక్టరు మల్లయ్య గారును, కీల్పాకు డివిజనుకు ఇ. యల్ అయ్యరు గారును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నియమింపబడిరి. మువ్వరు అభ్యర్థుల యోగ్యతలగూర్చి వోటరులకు విశేషించి దెలుప నవసరములేదు గద్దె రంగయ్య నాయుడు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగ నుండి కద్దరు వ్యాప్తికొరకును, నిమ్మజాత్యుద్ధరణము కొరకును జేయుచున్న పని, మిగుల శ్లాఘనీయము స్వలాభమును పాటించక, జస్టిసు పక్షపు వలలో జక్కుకొనక, రంగయ్యనాయుడుగారు జాతీయభావ ప్రేరితులై కాంగ్రెసుయుద్యమమునకు మిక్కిలి తోడ్పడుచుండుట, సర్వజనవిదితము రంగయ్యనాయుడుగారు బ్రాహ్మణేతరులయినను, వారినిజస్టిసుపక్షమువారిోడించుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నముల నలుపుట జూచిన, వారిని ప్రేరేపించుభావము బ్రాహ్మణేతరశ్రేయము గాక కొలది మందియొక్క స్వలాభ మని తెల్లమగుచున్నది. కాంగ్రెసుయుద్యమాభివృద్ధిని నిరోధించుటయనిన, స్వరాజ్యసిద్ధిని నిరోధించుటయేగద అ సహాయోద్యమమును రూపుమాపిన కీర్తిని, జస్టిసు ప్రముఖులొకరు తమదేయనిరి స్వరాజ్యపక్షమును నిర్మూలించెడి కీర్తినిగూడ జస్టిసుపక్షము త్వరలో గణించునని వీరు ఎలుగెత్తిచాటిరి స్వరాజ్యపక్షమేమి, అసహాయపక్షమేమి, పాటుబడినదెందు కొరకు? సత్తరస్వరాజ్యసిద్ధికొరకేగద. అసహాయవాదు లవలంబించినమార్గములేమి? వారు మంత్రి పదవుల నాసించలేదు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వోద్యోగపదవులను సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపలేదు. బిరుదులకొరకు ఎత్తింపలేదు. గౌరవపదవులను, ఉద్యోగస్థానములను కొరలేదు దేశసేవనిమిత్తము అహింసావ్రతము నవలంబించి, ముప్పదివేలమంది భక్తులు కారాగృహమునకు జనిరి కారాగృహ బాధలను సంతసపూర్వముగ భరించిరి పలువురు తమ వృత్తులను త్యజించి దారిద్ర్యమును స్వీకరించిరి. శాసనసభాబహిష్కారమును మొదలు

నవలంబించిరి పిమ్మట, శాసన సభ లో జేరి ప్రతిష్ఠాంగము జరుపవలెనని భావించిరి అంతయు గాని కాంగ్రెసు ఉద్యమము అంతరింపలేదు ఏ యుద్యమమయినను పద్ధతులను పరిస్థితులనుబట్టి మార్పుకొనకుండునా? గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ, ఆలీసాదరులు, లజపతిరాయి, మున్నగు నాయకు లీ యుద్యమమునకు నాయకత్వమువహించి, తమ త్యాగమహిమచే ప్రజల హృదయములను ఎశ పరచుకొనిరి ఇట్టి మహనీయులచే నడుపబడు చున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమము ననుసరించెడి అభ్యర్థుల నెన్నుకొనవలయునా, లేక స్వరాజ్యము బహిష్కారాదనియు, కద్దరును ధరింపగూడదనియు, జాతి ద్వేషము ముఖ్యమనియు బోధించెడి పక్షమునకు జేరినవారి నెన్నుకొనవలయునా యని వోటరులు విచారించుకొనవలయును ఇందుకొక్కటే జవాబీయ వీలగును దేశభక్తుల కూటములో జేర నెంచినవారికే, చెన్నపురి పౌరసేవ గావించుట కవకాశ మీయవలయును జాతిమత భేదములను పాటింపక, ఏకమత్యమును బలపరుచుటకు కంకణము గట్టుకొని, స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకును, స్వరాజ్య సిద్ధికిని, నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధికిని కృషిసలుప నిశ్చయించిన వారినే కార్యరేషను సభ్యులుగ పంపువో నెంత లాభముండునో దెలుప నక్కరలేదు ఇతర మొగ మోటములతో బనియండదు కడచిన మారు జరిగిన మొదటి ఎన్నికలలో వోటరులు తమ ధర్మమును సక్రమముగ నిర్వహించి, దేశపు మెప్పు పడసిరి రెండవమారు జరిగిన ఎన్నికలలో ఓటరు లొక ప్రదేశమున దప్ప మిగిలిన రెండుచోట్లను తమ ధర్మము తిన్నగ నిర్వహించ లేక బోయిరి ఈ మారు ఏమాత్రము ఏమరక, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే తమ వోట్లనిచ్చి, కాంగ్రెసు పట్లను మాతృదేశముపట్లను భక్తి జూపుటకు వోటరులు ప్రార్థితులు ఎస్.ప్లెటేడు డివిజను కభ్యర్థులగు డాక్టరు మల్లయ్యగారు కార్యరేషను సభ్యులుగ నుండి ప్రశంసార్హముగ కృషి సలుపుచుండిన విషయమును వోటర్లకు సువిదితమే ఇక, కీల్ పాకు డివిజను కభ్యర్థులుగ నుండిన ఇ యల్ అయ్యరుగారు, చిరికాలమునుండి దేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిని, కార్మికాభివృద్ధికిని కృషి సలుపుచున్న సంగతిని వోటరులుగ్రహించి వారిచిసభ్యులుగ నెన్ని కొనుట శ్రేయస్కరము ఈమారు జరిగెడి ఎన్నికలలో మూడుసాసములును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులక్రమించునటులజేయు బాధ్యత చెన్నపురి పౌరులపై నిలచియున్నది ఎన్నికల ఫలితముకొరకై రాజధానియంతయు ఎదురుజూచుచుండును

సహకార శిక్షణము

సహకారసంఘములు చెన్నరాజధానియందంతటను త్వరితముగ వ్యాపించుచున్నవి సహకారోద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నటుల వార్తలు వివచిస్తున్నవి కాని, సహకారసంఘములలో పనిజేయువారికి కొంతశిక్షణ యవసరమని యంగీకరింపక తప్పదు ముఖ్యమయిన పనులు కొంతవరకైనను సుశిక్షితముగ నేర్పియుండుటచే, మితిలేని లాభము గలుగునటుల తథ్యము. మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ సహకార సంఘాధ్యక్షులుగు సర్ కే. వెంకటరెడ్డినాయుడుగారి విషయమై గావించిన విన్నపమును గాంచవచ్చును. ఈ సంఘము

వారు చెన్నపురిలో నొక శిక్షణ తరగతిని స్థాపించ సమకట్టినందుకు సంతసించెదము అద్వాన్యతగతి, సహకారపు బ్యాంకులు, యూనియనులలో పనిజేయువారి కుపయోగించును ఆర్థికచూత్రములగూర్చి బోధింపబడును రాజధానిలోని గ్రామ పరిస్థితులు దెలుపబడును బుక్కుకీపింగు, అకౌంటు మున్నగువానియందు విద్యార్థులు తరువీతు చేయబడుదురు మూడుమాసములలో నీ తరగతియందు విద్యగలపెదరు ఫీజు పుచ్చుకొనరని ప్రకటించి నది డిశెంబరునెలలో పరీక్షజరుగుననియు, యోగ్యతాగ్రత మొనగబడుననియు, విజ్ఞప్తి దెలుపుచున్నది శిక్షణబడయగోరువారు, నెప్టెంబరు 15వ తేదిలోపుగ మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ సహకారసంఘ కార్యదర్శికి దెలుపుకొనవచ్చును విజ్ఞప్తియందు వివరములు గలవు ఎక్కుడు విషయములను గ్రహించగోరువారు కార్యదర్శికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును సహకారసంఘమువారి నూతన ప్రయత్నము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగు గాకయని కోరెదము

భారతదేశపు నూలుపడుకువారి సంఘము

ఈ సంఘమును కాంగ్రెసునందొకభాగముగ స్థాపించుటకు గాంధీమహాత్ముడు సంకల్పించినవిషయము చదువరులకు దెలియును రాబోవు అతిభారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో నిట్టిసంఘము స్థాపించబడును కాంగ్రెసునందలి కద్దరుశాఖా వ్యవహారముల నికమీద నూతనసంఘము నిర్వహించును. కద్దరుబోర్డువిధు లీ సంఘమునకు సంక్రమించును నూతనసంఘపు చిత్తువిబంధనలను నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి నూలుచందాను ప్రత్యామ్నాయముగనయినను నిలిపియుంచెదరను నూహమీద, యీ సంఘమును స్థాపించబోవుదున్నారు ప్రస్తుతసమయమున నూలుచందా విధిగనున్నది ఈమారు డబ్బుచందాతోబాటు నూలుచందాను గూడ నిలిపెదరని నూహించవచ్చును నూలుచందాననలే దీసివైచువో, గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసు వెలుపల బనిచేయవలసి వచ్చును అట్టి దుస్థితి కవకాశముండదని నమ్మెదము కేవల శాసనసభలలో జేసెడివి చాలదనియు, స్వప్రయత్నబల మవసరమనియు, స్వశక్తివైసనే స్వరాజ్య మాధారపడియుండుననియు రానురాను విదితమగుచున్నది అందుకు కద్దరు నిర్మాణము ప్రధానసాధన మనుటకు సందియములేదు గ్రామపునర్నిర్మాణమును కద్దరు నిర్మాణముపై నాధారపడియుండును సాత్విక నిరోధమునకును, ప్రజాశక్తి బెరుగుట ముఖ్యము ఏవిధమున జూచినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగింపక తప్పదని జెప్పవచ్చును. అట్టితరీ, మహాత్ముడు కల్పింపచున్న నూతనావకాశమును దేపట్టట ఎంతయవసరమో దెలుప నక్కరలేదు

మదీనాముట్టడి

మదీనాముట్టడివలన, మహమ్మదగోరికి దెబ్బ తగిలెనను వార్తయందు సత్యములేదని, ఇబన్ నుగారి కెయిరోప జెంటు స్పష్టముగ తెలిపెను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి జేరినవార్తగూడ యీ తీరుననేయున్నది అందుచే మహమ్మదీయ సోదరులు తొందరపడి ఆగ్రహము జూపుట భావ్యముగ

దోషదు మహమ్మదాల్ ప్రభువులు మక్కాలో అలీ, హమీద్, సమావేశము నేర్పలుపవలయునని, గోరుచున్నది అక్కడి పరిస్థితులను స్వయముగ పరిశీలించుటకు, మాలానా జఫర్ ఆలీఖానుగారు మదీనాకు బోవుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు వీరికి వ్యాసుపోర్టు నిచ్చిరి ఇంతియగాక, హెడ్జాజుకు వెంటనే నొక రాయబారమును పంపుటకు కిలాఫాత్ సంఘమువారు నిశ్చయించిరి ఇబ్నానద్ అనుచరులొకవేళ యన్యక్తముగ ప్రవర్తించినను, మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గుర్తించెదరని ఎంచవచ్చును ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అలజడికి కారణము గనుపించదు సత్యమును గ్రహించినపిమ్మట, బారీయ మహమ్మదీయ లనుకూల నిర్ణయము గావించుట భావ్యము వైవాక్యములను వ్రాసినపిమ్మట, ఇబ్నానదుగారు కిలాఫాత్ సంఘమునకు పంపినవార్త చేరినది మదీనా తమ స్వాధీనము కా లేదనియు, మక్కామసీదువలె మదీనా మసీదునుగూడ తాము గౌరవిం చెదమనియు, శత్రువులద్వారా చేరినవార్త యసత్యమనియు, తాము ఫిరంగుల నాప్రదేశమునకు బంపియుండలేదనియు, అసత్యపువార్తలను నమ్మవలదనియు, ఇబ్నానదుగారు స్వయముగ దెలుపుటచే, మహమ్మదీయులు ఆందోళనపడదలసిన యగత్యమేమాత్రము కనుపించదు

స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము

మహాత్ముని అభిప్రాయములు
ఫార్వర్డ్ పత్రిక బొంబాయి విలేఖకుడు మహాత్ముని బొంబాయిలో సంపర్కింపగ వహాత్ముడు ఈక్రింది అభిప్రాయమును వెల్లుచెప్పెను —

ఖద్దరు—వంగరాష్ట్రము
వంగరాష్ట్రమునకును ఇతర రాష్ట్రములందు ఇతనే ఖద్దరు విషయమై ఉత్సాహము అధికముగనున్నది కాని వంగరాష్ట్రమున ఈవిషయమున చెయవలసిన పని ఇంకను అధికముగ నున్నది
దాసుగారి మరణము స్వరాజ్యపక్షపు బురుతిగినదాయని ప్రశ్నింపగ దాసుగారి వరమెల్ల అన్నిపక్షముల యొక్కయు ప్రతిష్టాపనలయొక్కయు బలము లగినది మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను అయినను స్వరాజ్యపక్షము ఊగతి గాంచునని చెప్పు కెంతమాత్రము ఆధారములేదనియు, స్వర జ్యపక్షమునకు చేరిన వారందరు దాసుగారి ఉదాత్తములను కారవించుచున్నారనియు మహాత్ముడు తెలిపెను

స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము

శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆవలంబింపవలసిన విధానము గురించి మీరేమి సలహా ఇచ్చిరని విలేఖకుడు మహాత్ముని ప్రశ్నింపగ పండిత నెహ్రూగారి ననుసరింపుడని ప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లు వహాత్ముడు తెలిపెను
పటేలుగారు సామ్రాజ్యశాసనసభాద్యక్షులుగనుండుటకును పండిత నెహ్రూగారు స్పీసు కమిటీ సభ్యులుగ నుండుటకును అంగీకరిండుట స్వరాజ్యపక్షపు సిద్ధాంతములనన్యతిరేకముగ లేదా యని విలేఖకుడు ప్రశ్నించెను
మహాత్ముడు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను —
“నాకెట్టి వైపరీత్యము కనుపడుటలేదు ఏపక్షమైనను వృద్ధిగాంచి బలపడవలయు నని న పరిస్థితులను గుర్రెరిగి ప్రవర్తించుచుండవలెను పటేలుగారు సామ్రాజ్యశాసన సభాధ్యక్షులుగ నుండ నంగీరిండుట పండిత నెహ్రూగారు స్పీసు-మిటీ సభ్యులైనను అంగీకరిండుట చక్కని ఎత్తు అని చెప్పవలసియున్నది
బర్మెసు హెడ్ ప్రభువుగారి ప్రవచనమునుగురించి మాట్లాడుచు కాంగ్రెసువారు పట్టుదలతో నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింప లూనుకొనుటయే బర్మెసు హెడ్ ప్రభువుగారికి తగువిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట యగునని వహాత్ముడు చెప్పెను

చీనాసుంకముల సభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 7 — వాషింగ్టన్ నుండి జేసీకొన్న ఒడంబడిక ననుసరించి సుంకములను గురించ వర్తించుటకు చీనా ఇతర ప్రభుత్వములు ఏర్పాటుజేసికొనిరి చీనావారు తమ ఆదాయమును సుంకములను హెచ్చించి యభివృద్ధి జేయదలం చిరి బ్రిటను వర్ రోనాల్డు వక్టీ గారిని తన ప్రధాన ప్రతినిధిగ నియమించెను ఆక్టోబరు 26 తేదీన సుంకములసభ పికింగులో ప్రారంభమగును

మసూలు సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, సెప్టెంబరు 7 — మసూలు సమస్యను గూర్చి మరొకరిని సంగతులను జాతినమితికి ప్రభుత్వమువారు రందజేయ చున్నారు పత్రికలకుగూడ రేపు అందజేసెదరట

మ్యాట్రిడు వార్తలు

శత్రువుల ఒత్తిడి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాట్రిడ్, సెప్టెంబరు 7 — పడమటి రంగమున శత్రువుల ఒత్తిడి సా.మునే యున్నది కాని లాభములేకున్నది 16 వైమానికులు అగ్గిరుపై బాంబులను గురిపించిరట శత్రుకోటి యున్న ఇండ్లపై కురిపించిరట

మ్యాంగుహే వార్తలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాంగుహే, సెప్టెంబరు 7 — మే 30 తేదీన కాల్పు ఒడి హతులైన కూలీలగౌరవార్థము 500 కూలీలు సమావేశమై సమానముగ జేయు ఒడంబడికలను ఖండించుచు యువస్వసేవ జనసమాహము ఆవేశపూరితులై అంతర్జాతీయు లుండు ప్రదేశమునకు బోయిరి అచట 5 గరు బిడేశీయులను ఇద్దరు చీనా పోలీసువారిని ఎదుర్కొని వారిని ౧ శ్చతో గొట్టిరి ఇట్టిలను గూడ బుద్ధిగి చెగురు కట్టలతో గొడిచిరి పోలీసు మానుగాల్పిరి ఒకనికి బలము గాయములు తగిలెను ఇద్దరికి స్వల్పముగ తగిలెను గుంపు చెదిరిపోయెను పోలీసుదళము మరింత చేరెను అంతయు సెమ్మడిగ నున్నది

"సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గావలెను"

రిపులనాయకుని సందేశము

పార్లీస్, సెప్టెంబరు 8 — మరాఠోలో లీహ్యటిక్ పత్రికకు యుద్ధవలేఖరిగ నున్నవా డిల్లు డెలుపుచున్నాడు అబ్బో కరింగారికి సందిరాయబారములను బంపలేదు వార్తాపత్రికల ద్వారా వినిరి రిపుల సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారట ప్రాంసు స్పెయిను దీనిని గుర్తించినగాని మాట్లాడి నిరాకరించుచున్నారని అబ్బుకరింగారి కార్యదర్శి డెలుపుచున్నాడు లోలుయానుండి కిసెకుబోపు సరిహద్దు రిపుల గానలేననుచున్నారు దీనివలన తా.కాలోనున్న ఫ్రెంచివారు మరలవలె వచ్చును మెక్సికాలో స్పెయినుప్రదేశమున దగ్గించవలసివచ్చును సరిహద్దులను నిర్ణయించు కొకసంఘము నేర్పాటుజేసెదము ఇగియు రిపుల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించిననే జేయబకును 'మాలో' అందరును చనిపోవువరకును పోరాడెదము అట్లు జేసిన స్వతంత్ర్యముగ మనుటకు వీలగునని కరింగారి కార్యదర్శి డెలిపెను.

భయంకరమగు పోరాటము

రిపుల అలజడి హెచ్చుట

శత్రువుల దృఢసంకల్పము

మ్యాట్రిడ్, సెప్టెంబరు 8 — రోజంతయు ట్యూటను ప్రదేశములో పడమటిరంగములకు పోరుజరిగెనని మరాఠో వార్తలు డెలుపుచున్నవి ముఖ్యముగ జేసీహోస్పరులో భయంకరముగనున్నది ఈరంగము దంతలను అసలు మాకు ముఖ్యముగ పోరాటమునకుగావలసిన సైన్యములను కాపాడేసెదమన్నారట రెండు రంగరంగములందును శత్రువుల అలజడి హెచ్చుగ నున్నది ఎయిను నాటాను పటాలము తప్పించుకొనెను యునై టెడ్ స్టేట్సు వైమానికుల ప్రచలనము చేనూపను ముట్టడించుటలో యునై టెడ్ స్టేట్సు వైమానికులు చాల తోడ్పడిరి

ఇరాకు ట్రేడుము

ఇంగ్లండు అతురత

"అలస్యమమృతం విషం"

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — ఇరాకు మ్యాంజేటును విస్తరింపజేయుట గ్రేటుబ్రిటనులో అందరకును ఇష్టమేయ నిజాతి సమితిసభలో కర్నలు అమెరిగారనుట కల్ల నిజమరయగోరి నే ప్రజాభిప్రాయము చాల తేడాగా కన్పించగలదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక డెలుపుచున్నది ఈ విషయమును తరచుండు తప్పించుకొనుటకు జాతినమితిలో జేరిన ప్రభుత్వములవారు చాలమంది గోరుచున్నారు ఈ విషయమై రెండవ విచార సంఘమును నియమించ నుద్దేశించిరి దీనివలన మరికొన్ని నెలలు అలస్యమును ఈలోపుగ అంగ్లో తురుష్కు సమస్య మరింత చిక్కులలో బడుననుచున్నా డా పత్రికావిలేఖరి

జాతినమితిచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు మువ్వరును ఇట్టి మందమున పద్ధతులను అవలంబించకుండురగాక యనుచున్నారు

కేపు ప్రభుని హెచ్చరిక

ఉత్తర ఇరాకు ప్రదేశములో తర్కి ప్రభుత్వమేర్పడిన ఆ ప్రదేశముయొక్క భ్రావిభాగ్యాయమునకు భంగముగల్గిననియు సాధన సంపద హరించుటచే ఇరాకు తర్కి సెదుర్కొనుటకు వీలుండదనియు ఇరాకునువదలి బెట్టుటపాడిగాదనియు నూదాను వదలినపుడు ఏగతిబట్టెనో జ్ఞాపకమున్నదనియు కాట్టాము మూత్యులు మరితచోట్ల జరిగిన ఘోరములు మరుపురావనియు ఇరాకును వదలిబెట్టితిమీ నూదానును వదలుటచే గల్గు ఫలితములే గల్గుననియు వైకపుండు ప్రభువుగారనిరి

మసూలు సమస్యను గూర్చి ఆదివారపు పత్రికలు తమ యభిప్రాయమును డెలుపదలమకొనలేదు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి ఆధికారులు ప్రకటించినగాని ఈ పత్రికలు తమ యభిప్రాయమును డెలుపజాలవు పరిస్థితులన్నిటిని జూడ చనువిషయములన్నియు జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నవి ఆ సంగతిని మరల రాదని పత్రికలు హెచ్చరించుచున్నయవి

పాలభటులు

పోపును సందర్శించుట - పోపు స్వాగతము

రోము, సెప్టెంబరు 6 — 12 దేశములనుండి 10000 బాలభటులు నేటిముధ్యాహ్నము పోపును దర్శించిరి భటులు ముందుకేగి పోపుగారిని మన్నించిరి

జర్మనుసరుకులు ఇండియాకు వచ్చుట

లీపిజిగులో కొనెడువారు

లండన్, సెప్టెం 1 — లీపుజిగులో కరద్యుతుకాలమున జరుగు సాంవత్సరికసంతో విక్రయించు పదార్థములను ఈ సాలను భారతీయులెందరో కొనసచ్చువారు నేతయంత్రపు పనిముట్లు వ్యవసాయసామగ్రి, విద్యుచ్ఛక్తి పరికరములను కొనచున్నారు ఇంతమంది భారతీయులు ఇదివరలోలేదు.

రొనాల్డు ప్రభువుగారు!

ఇండియా రాజ్యపరినిధి

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — రీడింగ్ ప్రభుని స్థానేవచ్చుటకు రోనాల్డు ప్రభు వంగీకరించెననుమాట ఆసత్యమనియు ఈవిషయమై ఆతని నడుగ లేదేయనియు సకాడే హైన్సుపత్రిక యాధిక డెలుపుచున్నది

మరణవృత్తాంతములు

అలజ్జాండ్రీయాలోనున్న గ్రీకుమతాచార్యుడు పోటియాన్ అనునాతడు స్త్రాకుహము ప్రాపంచిక మతసభనుండి ఇంటికిబోవుమార్గమున చనిపోయెను

నర్ ఎం టిగ్గినేనాని

నేనాని సర్ మైకేలు టిగ్గిగారు పరమపదించిరి

సర్ పత్రికు అగ్నూస్

గారు ఆస్ట్రీయా, విక్టోరియాలో 1868 లో పుట్టిరి ఆతడు చనిపోయెననుచున్నారు

దమాస్కస్ దాడి

డ్రూసెన్ బెడూయినులు వెనుకకు తరుమబడుట

లండన్, సెప్టెంబరు 2 — దమాస్కసులో ప్రవేశించుటకు ఇటీవల డ్రూసెన్లు బెడూయినులు ప్రయత్నించిరి చాల వరకు విజయంలైనవచ్చునుగాని పరాక్షులు చాకచక్యముతో వీరిని భగ్నమనోరథులుగజేసిరి శత్రువులు కొండక్రింద దాకొని రట రాత్రి చీటిబడుటతోడనే నగరమును ముట్టడించుటకు నిశ్చయించుకొనిరట ప్రెంచి వైమానికులు వీరిని గనుగొనిరి. బాంబులను గరిపించిరి బయటకు పారిపోవలసివచ్చెను స్పాహీన్ పటాలములు వీరిని ముట్టడించెను 700 స్వప్తుము గల్లెను మంచి సందిగ్ధసమయమున పరాక్షులు నగరమందున్న క్రైస్తవ ప్రజలందరకును 650 తుపాకులను బంచిబెట్టిరి

ముస్లిము ఐక్యత

పెరిషియా, ప్రపంచమునందున్న ముసల్మానులు

ఐక్యతతో నుండవలెనని కోరుట

టెహరాన్, సెప్టెంబరు 6 — మేడినాముట్టడిని గూర్చి విచారమును జూపుచు సభను సలిపిరి రోజంతయు సభ జరిగెను ప్రపంచముందున్న ముసల్మానులందరును ఐక్యతతో నుండవలెనని యుపన్యసించిరి ఇస్లాము మతమునకు వచ్చిన అపాయమును దప్పించుకొనవలెనని హెచ్చరించిరి పెరిషియా అంతయు ఈ విచారమును పాల్గొనెను

ఇబిన్ సాదుగారు యభయము

కెయిరో, సెప్టెంబరు 7 — ఇబిన్ సాదుగారు

రిట్లు పాడు రాజుగారికి తంతినంపెను వాహబీలు ముసల్మానులకు పవిత్రముగ డేత్రములన్నిటిని మన్నించుచున్నారు ఆ ప్రదేశములను ముట్టుట లేదు పుణ్యదేత్రములను ధ్వంసముజేయువారిని శిక్షించుటకు సహాయముచేయవలెను.

నావికుల సమ్మె పరిస్థితులు

సౌథాంప్టన్ సమ్మె భగ్నమగుట

లండన్, సెప్టెంబరు 6 — సౌథాంప్టన్ సమ్మెదారులు నేడు నాలుగు నాకలను పెడలకుండ ఆపుజేయలేకపోయిరి. సిబ్బంది పూర్తిగ యున్నది ప్రాతేసిబ్బందిలో నూటికి 97 గురుండిరి

లండన్, సెప్టెంబరు 7 — సమ్మె అంతరించుటలేదనియు ఆపుడే ప్రారంభమగుచున్నదనియు వ్యవహారమునంతను ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారికి డెలుపుటకు నిశ్చయించుకొంటిమనియు, నావికులు ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారి నాయకత్వమునే అనుసరించుచున్నారనియు వేరెనములస్క తగ్గించుట కంగీకరించరనియు సమ్మె సాగించుటకే నిశ్చయింపుకొంటిమనియు పిన్స్వెలుగారు సభలో డెలియజేసిరి

ట్రాంమన్ గారి హెచ్చరిక

నావికులందరిని ఆలోచించకుండ నావికుల వేతనములను దగ్గించుట కొప్పకొనుట అపాయకరమైన పనియనిరి హ్యూవిలకు విల్కొగారి చర్యను ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వాళ్లు విచారించవలెననిరి.

మహామధువారి గోరీపై బాంబులు

మౌనము మౌనముగా ప్రకటనము

ఈవిషయమున నేను పాలస్తీను సుప్రీం ముస్లింకొన్నింటి అధ్యక్షులకు తిరివార్త నంపితిని. “మదీనాలో యుద్ధమేమియును జరుగలేదుగాని కాళామీద కొద్దిగాగుండ్లు వలబడెను” అని అతడు నాకు తిరివార్త నంపెను. ఇది సాధుపక్షమువారు మహామధువారి గోరీపైని గుండ్లును వదలలేదను నమ్మకము భారత దేశమున చాలమంది మహామధువారులకు కలదు. ఈతంతివార్త గూడ ఆ నమ్మకమునే బలపరుచుచున్నది. మదీనామీద గుండ్లు వదలిరి “అని మొదటి తంతివార్తయందుండెను.” మదీనామీద బాంబులనుమాత్రము వదలిరి. అని జడ్డానుండి తిరివార్త వచ్చినది. ఏవో కొన్ని తుపాకిగుండ్లు మాత్రమే పడెను” అని యీ మూడవ తంతివార్తలో కలదు. ఆగుండ్లును వదలిన ఫీరంగు లెవరివి? అనుమాన మెవరిపైన కలుగవీలున్నది? మదీనాసరిహద్దులో రెండు పర్వతపర్వతములున్నవి. వానిలో నొకదానికంటె రెండవది ఎక్కువపొడుగు (ఉన్నతము) గానున్నది. ఎత్తైనకొండపైని ఫీరంగుల నమర్చిరి. రెండవకొండపైని అమీరాల్ నేనయిన్నది. మిక్కిలి చిన్నఫీరంగిని కాల్చిననుగూడ గుండు రి, 4 మైళ్లదూరమువరకును పోవును. కావున ఇబనుగారి నేనలు నాలుగుమైళ్ల దూరమున కావలెనే యుండుట సహజము. ఇబనుగారి పైనికులగు తుపాకులేగాని ఫీరంగులులేవు. అట్టివో అంతదూరమునుండి యిబనుగారి పైనికులు తుపాకులు కాల్చినచో ఆగుండ్లుపర్వతములపైపెను పడెనను దాటి మహామధువారి గోరీపైనబడి దానిని నష్టపరుచుట సాధ్యమునా? అది ఆసాధ్యమును అసంభవము ననియే చెప్పదగినది. తుపాకిగుండ్లు-ముఖ్యముగా యిబనుగారి తుపాకిగుండ్లు-అంతదూరము పోలేవు. అది 1000 గజములకంటె ఎక్కువదూరము పోజాలవు. అమీరాల్ పైన్యముయొక్క అధీనమునందున్న మహామధువారి గోరీపైని గుండ్లుపడినచో దానికి అమీరాల్ గారే బాధ్యులగుదురు. మెరీపుకుటుంబమునా రిదివరకు చేసిన దుష్కార్యములుగూడ నిట్లూహించుటకే ఆధారపడుచున్నవి. స్యాంధ్యపరత్వమువలననే మెరీపుకుటుంబమునా రిదివరకు పరమపవిత్రమును మక్కాక్షేత్రమునందే చలిచీమైన చంపదగని పుణ్యస్థలమునందే భిలాఫతుపై యుద్ధమును ప్రకటించి మహమ్మదీయుల రక్తమును ప్రవహింపజేసి వేలకొలదిగా తురుష్కలను నురుమాడిరి. అట్టి వారు తమకు శతృవులుగా నున్న యిబను సుల్తానుగారిపైని అభిల ప్రపంచవాసులగు మహమ్మదీయులకును ప్రబలమగు ఆగ్రహమును కలిగించి ఆరీతిగా తాము కీర్తిని బడయవలెనని ఆసించి సుల్తాను నేనలు మహామధువారి గోరీపైని గుండ్లును వదలి దానిని పడగొట్టిరని ఎల్లవారికిని నమ్మకమును కలిగించుటకు తామే యీ ఘోరకృత్యమును చేయుటకు కొంచెమైన సంకల్పించెదరా? మక్కామదీనాలలో పెరిగ్రాపు కార్యాలయములు లేవు. కాన నచట జరిగిన సంగతులు వెంటనే తెలియరావు. ఈ వార్తలను అమీరాల్ అభిల ప్రపంచమునకును పంపించుచున్నాడని జడ్డానుండి తంతి వార్తలు వచ్చుచున్నవి. బొంబాయిలోనున్న అమీరాల్ అనుచురులు గూడ భారతదేశమునందు సున్నీలకును నవాబీలకును మహబీలలో భిన్న కాఖలకును తగవులను కలుగజేయుచున్నారు.

“గోరీపై బాంబులు వేయబడెను.” అని జడ్డానుండి ఒకవార్త వచ్చెను. ఇబనుసుల్తానుకు విమానము లెక్కడనుండి రాగలవు? ఆవిమానములు శత్రునేనల సత్రికమించిపోయి ఎటుల బాంబులను వేయగలుగును? కావున జడ్డానుండి వచ్చిన వార్తలన్నియును అసత్య లేయని స్పష్టమగుచున్నది. కావున మహమ్మదువారి గోరీపైని గుండ్లును వదలి దానికి నష్టమును కలిగించిన మాటయే నిజమని విచారణవలన స్పష్టమైనచో నష్టపరచిన వారెవరో నిర్ధారణగా కనుగొని వారికి తనశిక్ష విధింపవలెను అని మౌలానా మౌకతాలీగారు భిలాఫతుపత్రికకు వ్రాసిరి.

(ప్రత్యేకవిలేఖర)

నేత్రం జనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడదగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక మాత్రమే యుండును.

అనకాపల్లి

దాదాభాయి నారోజీ వరంత్రి

భారత పితామహులని ఓరుదుగాంచిన క్షీర్తిశేఖరులయిన శ్రీ దాదాభాయి నారోజీగారి శతవత్సర జన్మదినమహోత్సవసందర్భమున యీ పురమున గల భారతవీరుల సందేశముల వాఙ్మయ ప్రేమ పురుషులు గొందరు జాతీయోపసంఘ కార్యాలయమునందె యీదినము సా కంకాలము ౯ గంటలకు శ్రీయుత కోరుకొండ లింగమూర్తిశ్రేష్ఠిగారి ఆధిపత్యమున బహిరంగ సభ జరిపిరి

అధ్యక్షులు శ్రీ నారోజీ మహాశయుని జీవితచరిత్రను పవిత్రసందేశములను కార్యదీక్షాకాళములను సభ్యులకు సువిది తమగు రీతిని జల్లడించి అట్టి భారతవీరులకుటుంబమునకు జెందిన దేశీయులగు శ్రీ పురుషులు నెరవేర్చవలసిన విధ్యుక్తములను బోధించిరి పిమ్మట జాతీయోపసంఘకార్యదర్శియు ప్రజాసేవ లేర్పరులు నగు డాక్టరు శ్రీయుత గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తి గారు భారతవీరశిఖామణియొక్క ప్రజ్ఞావిశేషములును మహా శ్సందేశములును వుత్తపగడిని జల్లడించగల పద్యములను జదివి సభ్యుల మనములను దేశభక్త్యంకురితములుగను ఆనందమిగ్గు ములుగను జేసిరి తదుపరి కొంతవరకు స్వాతంత్రోద్యమమున నాయకుల మనుసరించి కాశ్యత యశస్సాఖ్యములు గాంచుటకై వీరుల సంతివార ముపించుకొనుటకు తగిన పట్టుపలతో కార్య సాధనకు పూనుకొనుట ముఖ్యధర్మమని ప్రార్థించుచు అధ్యక్షు లు ఎందనములతో ౧ గంటలకు సభ ముగించిరి

గాదె ప్రేరాజు,

ప్రజాసేవకుడు.

ధర్మవర వార్తలు

(ఒడివిలేఖరి)

వ ర ము

ఆగష్టు 28 — ఇప్పటి గాలి విశేషము అకాశము మేఘాంకృతముగుట తప్పలేదు ఇష్టము కరియటమాత్రము పూజ్యము

ఆ గ మ న ము

ఈ అనంతపుర మండల కార్యగమండినట్టియు, తిరువా న్కూరు దివానుగా నుండినట్టియు, ప్రకృతము మదరాసు రివి న్యూబోర్డు సభ్యులుగ నుండునట్టి మ॥ ౧॥ శ్రీ దివానుబహ దూరు టి రాఘవయ్య, బి ఎ సి వి ఇ గారు నిన్న మధ్యా హ్నము 11 గంటలకు అనంతపురమునుండి మండూధికారితో బాటు విచ్చేసిరి వారికి మ॥రా॥శ్రీ దివానుబహదూరు టి రామారావుగారు విందొసగిరి

సాయంకాలమున శ్రీ ఎడ్వర్డు కార్గానేవ్ కో సురస్వతీ నిలయపు సభ్యులు శ్రీవారిని సన్మానించిరి ఆ సమయమున పురప్రముఖులేగా ఉద్యోగులనేకులు విచ్చేసియుండిరి గ్రంథాలయ సభ్యులుచిత్తరీతి కమిషనరుగారిని సత్కరించి పుష్పహాలాలంకారములం గాంచి ఫలతాంబూదల నొసగిరి కమిషనరు గారును వానిని సంతోషముతో నందికొనిరి ప్రజలు తమ కష్టములను దెప్పుచు, ప్రకృతము రి సెటిల్ మెంటును జూరి లోనికి తేనుండునటుల గర్న మెంటు సిఫారసు చేయవలెనని విన్నవించుకొనిరి గ్రంథాలయ ఉపాధ్యక్షులగు మ॥ బో పి సూర్యనారాయణారావుగారు తమ వేడుకోలు ననుసరించి సభకు విచ్చేసిన సభ్యులకును, కమిషనరుగారికిని, ఎంపలధికారిగారి కిని నిలయము పక్కనున తమ కృతజ్ఞతా పూర్వక మందనము లర్పించిరి కమిషనరుగారు తమకుఁజైన సన్మానమునకు అంద జికిని తమ కృతజ్ఞులని దెప్పిరి

పిమ్మట ఆది మాండ్రుల హాదరిసోదరులకు కమిషనరు గారు కొంత ప్రైకమునిచ్చిరి వర్షమువచ్చుచుండినందున కొంతనే పచ్చటనే యుండి సుమార్లై దుఘంటలు అయినతరువాత మండలధికారితో గూడ పెనుగొండకు మోటారుమీదుగా వెళ్లిరి

సుందరిలైలము

డబ్బీ 1-కి వెల యా 0—8—0

ఒక డబ్బీలైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మెటి ము మచ్చలు మానును ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దము వలె ప్రకాశించును చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకు తేరును ఈలైలము నుంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

గౌ. సర్ ఎ. పి. పాత్రిగారు

దత్తమండలముల పర్యటనము

కర్నూలు, సెప్టెంబరు 4:—గౌరవనీయులగు మంత్రి గారు కోల్సు మెమోరియలు పాత్రికామిక పాఠశాలను సందర్శించిరి. ఆచ్చట విద్యార్థులు చేయుచున్న నేతపనిని వ్రదంగిపనిని ప్రశంసించిరి. విద్యార్థులు పనిచేయుచు కొంతనమకూడ సంపాదించుకొనుచున్నారు. వారిభోజనమునకు, జీతములకు కావలసినంతము తమను సులభముగ సంపాదించు కొనుచున్నారు. విద్యార్థులలో కొందరు వ్యవసాయము తోటపని నేర్చుకొనుచున్నారు. ఎరువువేయుట, పండ్లు పువ్వులు చక్కగ వృద్ధి జేయుటలు యెట్లు పెంచుట మున్నగు విషయములందు బాలురకు ప్రత్యేకశిక్ష ఇవ్వబడుచున్నది. పేదపశువులు తినగ మిగిలిన గడ్డి కలిపిన మంచినీరును తయారుచేయుట ఉపయోగించుట కూడ నేర్పబడుచున్నది. కోల్సు మెమోరియలు పాఠశాలయందు చదువు బాలురు ఈపాత్రికామిక పాఠశాలయందు దినమునకు కొన్నిగంటలు ఏదైనను ఒకవృత్తిని నిర్వహముగ అభ్యసించుచున్నారు. మాధ్యమికవిద్య నభ్యసించు విద్యార్థులు ఒకవృత్తివిద్య కూడ నేర్చుకొనవలయునని మంత్రిగారు నిరంతరము సూచించుచున్నవారగుటచే ఈపాఠశాల ఏర్పాటులన్నియు వారికి సంతోషమును కలుగజేసెను. ప్రస్తుతము 1100 రూపాయలు విలువగల గుడ్డులు (బాలురు నేసినవి) పాఠశాలయందు నిలువయున్నవి.

నందికోటకూరు

జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుల, జిల్లావిద్యాధికారి, శేషారెడ్డియం. యల్. సి. గార్లతో గౌ. మంత్రిగారు నందికోటకూరుకు వెళ్లిరి. ఈగ్రామము కర్నూలుకు 20 మైళ్లదూరమున నున్నది. గొప్ప భూస్వాములు, రెడ్లు, వర్తకులు ఇచ్చటకున్నారు. గ్రామజీవితమును చూడవలయు నను ఉద్దేశముతో మంత్రిగారిగ్రామమునకు వెళ్లిరి. గ్రామపు జనసంఖ్య 8500. ఒక సెకండురి పాఠశాల ఒక బాలికాపాఠశాలయున్నది. మంత్రిగారికి గ్రామములు గొప్పస్వాగత మొసగిరి. ప్రముఖులగు రైతులతోను వర్తకులతోను మంత్రిగారు ఇష్టాగోష్ఠి, సలిపిరి. పంటశ్యాపారము చక్కగ జరుగుచున్నవాయనియు, విద్యా విషయములను గురించిన గ్రామమునందలి ప్రముఖులతో మంత్రిగారు మాట్లాడిరి. గ్రామ పంచాయతీవారితో సంప్రదించి గ్రామస్థులను అనుకూలముగ విద్యావిధానమును నిర్ణయించ మంత్రిగారు రాజ్యాధికారిని కోరిరి. విద్యావిషయములందు గ్రామస్థులకుగల ఉత్సాహమును మంత్రిగారు ప్రశంసించిరి. గ్రామమునందలి పంచాయతీ సంఘమువారు తమ ధర్మములను ప్రశంసనీయుముగ నిర్వహించుచున్నారు. మధ్యాహ్నము మంత్రిగారు మరల కర్నూలుకు వచ్చిరి.

నాయంకాలము ఉపాధ్యాయులు, అధికారులు, అసభి కారులలో ప్రముఖులు మంత్రిగారిని సందర్శించిరి. దత్తమండల వారికి ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమునందు ప్రత్యేక సౌకర్యము బండ్లవలయునని కోరుటకు కొందరు ప్రముఖులు రాయబారముగ మంత్రిగారిని సందర్శించిరి.

రేపు మంత్రిగారు నంద్యాల వెళ్లెదరు.

విత్తారి అనంతరము

విడుదల చేయబడినవారిపై ప్రభుత్వమువారు మరల అభియోగము తెచ్చుట

అల్లూరు రామరాజుగారు చిన్న జగ్గుమపేట గ్రామమునకు వచ్చిన విషయము తెలిపియున్నను పోలీసువారికి తెలుపలేదనియు రామరాజుగారికి ఉడుపులు స్పష్టమైనచేరిన నేరములను పోలీసువారు చిదంబరం, కేళవన్న అను వార్లపై మోపిరి. ఈ కేసును ఏజన్సీ అడిషనలు సెషన్సు జడ్జిగారు విచారించిరి. పోలీసువారు భయపెట్టి దొర్లవ్వయ్యపై తమనద్ద వాఙ్మూలములను పుచ్చుకొనిరిననియు పోలీసుకేసు కట్టితమైనదనియు నిందితులు అసహాయ వాదులగుటచే పోలీసువారి కేసును సృష్టిచేసినదనియు నిందితులు వాదించిరి. సెషన్సు జడ్జిగారు నిందితులను విడుదల చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు పాకోట్లనందు 'అప్పీలు దాఖలుచేసియున్నారు. న్యాయమూర్తులు చేపదాసు వారలగార్లు ఈ కేసు విచారణ నిన్నటిదిను ప్రారంభించిరి. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు ప్రభుత్వమువారి పక్షమునను, గంటి లక్ష్మన్నగారు కె. భాస్కరఅయ్యంగారు నిందితుల పక్షమునను కేసును జరపుచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ

భారతదేశమునకు గొప్పసప్తము

విదేశపత్రికల సత్కాంక్షము

సర్ సురేంద్రనాథబెనర్జీ చనిపోవుటవలన భారతదేశ నాయకులకును బ్రిటను లిబరలుపక్ష మునకును పూర్వకాలమునుండియు వచ్చుచున్న లంకెలలో నొకటి విడిపోయినది. సురేంద్రనాథుడు భారతదేశము మహాసభ నిర్వాహకులలో నొకరై 1906 లో బెంగాలు విభజనమునందలి హోరాహోరీగ నాందోళనజేసి ప్రసిద్ధిగాంచిరి. ఆయనను 'సరెండ్రునాథ్' అనుచుండెడివారు. ఈబిరుదుతోనే శ్రీ శ్రీ డబ్ల్యు. టి. బైడుగా రాయనకు స్వాగతమొసంగిరి. ఆయన యెదైన ఒకపంథానుదీసినయెడల దానినే విదనాదక పట్టుదలతో భక్తితో, నిపుతతో, నిశ్చలముగ పనిచేయును. సురేంద్రుడు మంచి సక్రమప్రభుత్వవాది. గాంధీగారి ఆసహాయాధ్యయన కందుచేతనే ప్రతికూలముగ నుండి భారతదేశమున ది త ర మి త వా దు ల గతోలని నిర్వాహకార్యవిధానమునే పనిజేసెను. ఆయన తుదకు జేసిన ప్రజోత్సాహముగ పని భారతనాయకు లందరను సహకారముజేసి సంస్కరణములను పనిజేసి త్వరలోనేభిషివృద్ధిగను మనియెడి.

మాంచెప్పగూర్చాయను.

* * * *

కప్పా అనువారు నేమనుపత్రికయందు దిటుల

వ్రాయుచున్నారు:—

వక్రత్వవృద్ధియందు చనమాన శక్తిగల కళానిపుణులము పురను నేను విన్నవారలలో గతవారము చనిపోయిన సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి గౌరవ. నెలెన్ననుగారు తాను విన్నవారలలో ఒక్కగొడ్డను మాత్రమేనిరుపమానతైరి గాంధీర్యముగలవాడని ధృవముగ జెప్పమండెడిది. సురేంద్రుని యవ్వనమున నే నెరుగుదును. అప్పుడు కర్ణాటక విధానమునకు ప్రతికూలముగ నీయన బెంగాలంతయును రేగగొట్టుచుండెను. ఎక్కడ జూచినను ఆయన దేశయులు ఆయనను వినుటకు గుంపులు గుంపులు జేరెడివారు. 1909 లో ఇం పీ రి య లపైను కాన్ఫరెన్సు సభ్యుడుగ ఇంగ్లాండుకువచ్చి యుపన్యసించెను. ముఖ్యముగ మాంచెప్పగలో నుపన్యసించినపుడు ప్రేక్షులందరును అబ్బురపొయి ఆంగ్లవక్రత్వపురాతనధాటి ప్రాచ్యదేశములోగూడ నున్న దనిపించెను. సురేంద్రనాథునకు మధ్యగంధీరవాక్కును, భావజైకవ్యమును, నాదమును, వాక్యసరస్వత్యమును ఆకర్షణమునగలవు. ఆ ఉపన్యసించినపుడు దాటియు పొరుగునును యెంతయున్నను మనిషిమాత్రము కొద్దిపాటివాడు. ఆమిత్రశక్తి, ఆశ, సరసుడు. అనూయలేదు. 1848 లో జననమొందెను. ఉన్నత బ్రాహ్మణజాతి. గాంధీబెటికివచ్చి మితవాదులకును యితర సక్రమవాదులకును భేదముగల్గించువరకును ఆధునిక భారతోద్యమము లన్నిటియందును పాల్గొనెను. అంతట ఆయన మాంటాగుగారి చేతులలోజిక్కినాడు. క్రొత్తసంస్కరణ ప్రభుత్వము స్థాపింపగ నే మంత్రియయ్యెను. నైటుహృద్దు బిరుదును సంగీకరించుటలో పెద్దతప్పజేసెను. ఇది 1921 లో భారతనాయకుడు బిరుదును సంగీకరించుట రాజకీయముగ నాత్యంతత్యయనిదలంచి గాంధీగారు పూర్తిగ విజృంభించినరోజులలో జరిగెను. సురేంద్రనాథుడు ద్రోహిగాని అతివాదిగాని కాడు. ఆయనయెప్పుడును ఉత్సాహముతోనుండి ఆకర్షణవంతముగ నుండెడివాడు.

సం॥ రా॥వో పోలీసు పరిపాలనము

మతకలహములపై గవర్నరు అభిప్రాయము

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 5:—1924 సం॥కు సం॥రా॥లో పోలీసు పరిపాలనను గూర్చి యొక తీర్మానములో సభాయుక్తుడు గవర్నరు రాజకీయ కలహములు లేకున్నను మతకలహములు హెచ్చుగానున్నవని చెప్పుచున్నాడు అలహాబాదు లోక్సభ, షాజహాన్ పూరులలో గొప్ప కలహములు జరిగినవి. పి వి లు అ ధికారులు మిలిటరీ సహాయము కోరవలసివచ్చినది. ఇట్టికలహములు జరిగినప్రదేశములలో సేగాక చాలమారము కీడుకలిగించును. ఇవికలిగించు మతోద్రేకమును చల్లార్చి విభేదములను పోగొట్టుట కెంతకాలమోపట్టును. వేరువేరు సంఘముల నాయకులు తమయనుచరలలో ఇవిగలభావములయెడల సూనమును నెలకొల్పిరికు పోమనువారు న్యాయసమృద్ధిమైన తమవిధులను నిర్వర్తింపజాలరు. ఇప్పటికిని నాయకులు తమమూర్ఖవిశ్వాసములను వదలి సహనభావములను కలిగియున్న సూచన లగడపకుండుట విచారకరము. (అ.పె.)

11 వ ఆంధ్ర విశ్వబ్రాహ్మణ సభ

11 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ మహా సభ అఖిల భారతీయ విశ్వకర్మోత్సరణ సంఘము (ది ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మో లిబరల్ ఫెడరేషన్) వారి యాదరణక్రింద తూర్పు గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా నదురుబాదా గ్రామములో జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. అధ్యక్షతకు నియమింపబడిన బ్రహ్మశ్రీ వడ్డేపాటి నిరంజన శాస్త్రిగారి కీరీరమునందలి యనారోగ్యకారణమున నీ సభ మొదట ప్రకటింపబడినట్లుగాక ది 29-9-25 తేదికి మార్చబడినది.

డాక్టరు చిసాంటు దొరసానిగారి కామనువెల్లు బిల్లును ఖండించుచు హిందూసంఘమునందలి యన్నికలముల వారికిని ప్రత్యేక నియోజకవర్గము నేర్పాటుచేయుట మూలమున 1919 వ సం॥రపు యిండియా దొరతనమువారి చట్టమును సవరించవలెనని విశ్వకర్మో ఫెడరేషనువారు తయారుచేసినట్టియు, దాని సాధారణ కార్యదర్శియైన బ్రహ్మశ్రీ పండిత గానాల రామమూర్తిగారిచే ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తము ప్రకటించబడినట్టియు, "యిండియా కాన్సిలు రిఫారము బిల్లు", మూడవ భారతీయ విశ్వకర్మో మహాసభయందు చర్చకు పెట్టబడుటకు పూర్వమున దక్షిణ హిందూదేశముయొక్కయు, ముఖ్యముగా ఆంధ్రదేశముయొక్కయు విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘాభిప్రాయమును తెలిసికొనుట కీ సభ సమావేశము చేయబడుచున్నది. గనుక విశ్వకర్మో సంఘము, మహాసభయులును, ఈజాతియందభిమానముగల యితర మహాజనులు నీవిషయమున లిఖితపూర్వకముగా తెలుపు సలహాలు సభయెదుటనుంచబడును. సంఘాధికారులు సభకు దయచేసి మాకు చేయూతనొసంగ ప్రార్థన.

ధవళేశ్వరపు సోమలింగాచార్యులు,

అహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, రాజమండ్రి.

* * * *

11 వ ఆంధ్రవిశ్వ బ్రాహ్మణసభ

అఖిలభారతీయ విశ్వకర్మోత్సరణ సంఘము (ది ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మో లిబరల్ ఫెడరేషన్) వారి యాజమాన్యముక్రింద యీ 11 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ మహాసభ యిండియాలో ప్రకటింపబడినట్లు గాక ది 29-9-1925 సం॥రము మంగళవారమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురముతాలూకా నదురుబాదా యమగ్రామమున చరుపబడుటకు నిర్ణయింపబడినది. అధ్యక్షతకు నియమింపబడిన బ్రహ్మశ్రీ వడ్డేపాటి నిరంజన శాస్త్రిగారి కీరీరమునందలి యనారోగ్యకారణమువలననే వర్తమలనలను సభానియమిత్తినను నిట్లనివార్యముగ మార్పుచేయవలసి వచ్చినది. డాక్టరు అనిబిశాంటు దొరసానిగారిచే తయారుచేయబడిన కామనువెల్లు ఆల్ ఇండియాబిల్లును ఖండించుచు, కాసననిర్వాహ సభాయెన్నికలు యిప్పటివలె మాండలికపద్ధతినిగాక, కులములవారీని ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు స్థాపింపబడుటతో ఇండియా దొరతనమువారి 1919 సం॥యొక్క సంస్కరణ కాసనము సవరింపబడవలెనని అఖిలభారతీయ విశ్వకర్మోధరణ సంఘమువారు తయారుచేసినట్టియు, దీని సాధారణ కార్యదర్శియైన బ్రహ్మశ్రీ పండిత గానాల రామమూర్తిగారు ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తము ప్రకటించినట్టియు "ఇండియా కాన్సిల్లరీఫారముబిల్లు" మూడవ భారతీయ విశ్వకర్మో మహాసభయందు చర్చింపబడి పరిష్కరింపబడుటకు ముందీసభయందు ప్రాథమికచర్చ కుంచబడి యిందు సూచింపబడు సలహాకుమూడవ బిల్లుతోబాటు 11 వ భారతీయ సభయెదుట నుంచబడునుగాన సభకురాజులని విశ్వబ్రాహ్మణులును, ఈజాతీయం దభిమానముగల యితరసంఘములకు జేరిన మహాజనులు నీవిషయమునుగూర్చిన తమ యభిప్రాయముల లిఖితపూర్వకముగా దెలిపి మాయుద్యమమునకు చేయూతనొసంగ ప్రార్థించుచున్నాము. దేశాభ్యుదయమును గూర్చియు విశ్వకర్మోసాంసాంఘికాభివృద్ధినిగూర్చియు పలుముఖస్వమస్య లీసమావేశమునందు చర్చకు రానుండుటచే విశ్వకర్మోజాతీయులు నితరులు సీసభకు విరివిగావయ్యచేయవలయునని ఆహ్వానసంఘపక్షమున కోరుచున్నాము.

తమిళనాడు కాంగ్రెస్ కమిటీ యధ్యక్షులగు శ్రీయుత డాక్టరు పి. వరదరాజులనాయకుగారినిగూడ ప్రత్యేకముగా నాహ్వానించుచున్నాము. బసలుమున్నగు ప్రత్యేకపు టేర్పాటులను కోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ధవళేశ్వరపు సోమలింగాచార్యులు

అహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

మకాం:—రాజమహేంద్రవరము, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం. సెప్టెంబరు 8-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు

వియ్యము	బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి	ప 48 గలవి	రు 14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి	డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి	డిటా	16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నావ్యలు	"	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 0 0
సెనగలు	డిటా	11 12 0	12 8 0
పెసలు	డిటా	13 8 0	14 8 0
మినములు	డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు	ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి		61 0 0	68 0 0
ఇతరప్రదేశము	"	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 185		118 0 0	119 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు

చాయపసుపు	బా 1-కి	100 0 0	
మారపసుపు	"	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి		100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మణుగు 1-కి	రు 45,50	
కాశపాస్త్రపాయకట్టు	"	50,55	
తెల్లము	బా 1-కి	రు 40 0 0	55 8 0
చింతపండు	బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

పట్టరకం	బా 1-కి	28 0 0	33 0 0
చదరం	"	28 0 0	36 0 0
రవుండు	"	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వండి 100 కులలికు	"	71 0 0	75 8 0
బంగారము, కులము 1-కి	"	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	"	18 7 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	"	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	"	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కిర 226 పా 1 గలవి		33 8 0	33 12 0

7. దూది

బోండావెట్టు బాగు 1-కి	రు	800 0 0	
పల్నాడు దూది	"	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి 10 1/2 కి	"	7 0 0	
మధుర 12 1/2 పెట్టె 1-కి	"	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ 8 1/2 పెట్టె 1-కి	"	7 4 0	
నూళయేనుగ 20	"	9 8 0	
బిర్యాక్ నెం 24 1/2	"	9 12 0	
14 1/2 క్విల్ పట్టి	"	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాకె	"	9 4 0	
నెం 22	"	9 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్దు	"	8 0 0	
నెం 14 1/2	"	8 4 0	
నెం 12 1/2 అరెన్సు	"	7 2 0	
నెం 12 1/2 క్విల్ పట్టి	"	7 8 0	
నెం 22 1/2 రంగు	"	9 4 0	
నెం 14 1/2 రాధాపురము	"	7 2 0	

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ ఎదుర్కొనలేనంత కష్టాలనిన ప్రాముఖ్యము. ఈ కొత్త రూ 100 గాండ్లతో ఆఫ్ టెన్ ఫాబ్రిసి ఎంట్రెస్ ఆఫ్. ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే కొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది. మిగుల లాభకరమైన పద్ధతులు గలవు. దీనినిగమించి తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును. పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. (18)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 237, M ADRAS.

భారతదేశపు రైతులు-

వ్యవసాయము

(లండను లైపున్)

భారతదేశములో వ్యవసాయభివృద్ధినిగూర్చియు, రైతుల కష్టములగుర్చియు బ్రిటిషు భారత విశేషములు వ్రాయుచుండ, లైపున్ పత్రికలో ప్రచురించుచుంటిమి. భారతదేశవ్యవసాయ విషయములందు ముఖ్యముగ బెంగాలులో నిధియైన సయ్యదు ఎర్లను ఆలీగారు వ్రాయుచు భారతదేశమునందు రాజకీయము గ నేమైన నభివృద్ధి చేయుటకు ముందు ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగు పడవలెననియు, రైతులకు రాజకీయ విషయముల బోధింపవలయు ననియు చెల్లిరి. స్వరాజ్యమునకు సభ్యులు చాలమందియు, నీ దేశములో వారి మిత్రులుగూడ నీ విషయమున అడ్డు రావచ్చును. కాని భారత పరిస్థితులు బాగా చెలిసిన వారును, భారతీయ పరము జేయుట యనగా వ్యవసాయదారుల కష్టము తెక్కువగునని నమ్మువారును యాయంతయును బలపరచుచున్నాడు. భారత సామ్రాజ్యమునందు వ్యవసాయదారు లధిక సంఖ్యా కులు గలరు. వారలకు సాధారణముగ చదువురాదు. ఆ గ్రామములలో మాత్రము తమకు గావలసిన పనులను చక్కబెట్టుకొన గల్గినను పెద్దపెద్ద విషయములగుర్చి వారికెట్టి యభిప్రాయములు నుండవు. అందుచేత ప్రజా నాయకు లగువారు వారిని తప్పుదారిని బెల్తునచ్చును. రాజకీయముగ సంఘర్షించు అందే మనస్సు లేనవైన వారివలన పీరికి భయముండవచ్చును. సామాన్యముగ సిద్ధాంతమునందు మాత్రము అవ్యయిచ్చిన వాడు బాధ పెట్టినను, భూమియజమానిగాని అతనిపక్షమున నెవరుగాని బాధ పెట్టినను న్యాయశాస్త్రమునందు వారజాభారము గలదు. వారికి వోటిచ్చునధికారముండుటవలన కావనసభలలో తమ ప్రతినిధుల ద్వారా తమకున్న కష్టములనుండి రక్షించు హక్కుగల్గియుండవలయును. కాని ఆచరణయందుమాత్రము భాగ్యము నందును వర్గమునందును తమకున్న యెక్కువగ నుండినవారినుండి రక్షించుకో జాలకున్నారు. బ్రాహ్మణులు లంచములుబట్టి గ్రామములలో నుండునట్టి హిందువులకు భంగకరముగ తనతెలివితేటల నుపయోగించును. దుష్టుడగు భూస్వామి న్యాయమున కెట్టిభంగము లేకుండనే తన అధికవ్యయను లన్నిటికిని డబ్బు సరిపోవునటుల రూపాయకణాలు యెక్కువశీస్తు విధించును. కొన్ని భాగములందు ముఖ్యముగ సొల్ రాష్ట్రములందు భూమి అమరకము చాల క్లిష్టతతో నున్నది. భారతదేశములో నితరభాగములందుకన్న పంజాబులోను బొంబాయి రాజధానిలోను కొన్ని భాగములలో రైతులకితీ చాలత్వశీకరముగనున్నది. అచటి సహకారోద్యమము ప్రబలియుండుటయు, రైతులే యజమానుల యుండు కారణము. పంజాబులో లాండు అలియనేషను ఉక్కుబిటువలన రైతులు డబ్బు పెట్టుబడిదారులకు ఆర్థికముగ బానిసలు గానుండ అడ్డుచేర్చడెను. కొన్నివిధముల బెంగాలీ రైతులకే అన్నివిషయములందును కష్టములుగలవు. ప్రాశాసన గంగూలీ జేప్పినటుల సబ్ డివిజను లెక్కువై భూమిముక్కులు ముక్కల గుట వలన భూమి సాగు జేయువారికి ఆర్థికముగ లాభకరముగ నుండుటకు తగిన భూమియే లేకపోయెను. కారణవాలీసు ప్రభువు ప్రవేశ బెట్టిన పర్యవేంటు సెటిల్మెంటువలన భూస్వాములు భాగ్య నెంతులైరి. వారు బడ్డెటు కేమి చెల్లింపవలయునో యింతని నిర్ణయించెను. కాని రైతులకు మాత్ర మేవో కొన్నిలాభములు గల్గుటలే నేర్పరచెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు ల్యాండు రెవిన్యూ యెక్కువ జేసికొను సధికారము లేకుండ జేసెను.

భారత దేశమునందు రైతులు చరిత్రలుగ నుండుటకు కారణము అనాదిగాడియు వచ్చుచుండిన సాంఘికాచారములే యని యొకవాదము గలదు. ఇందు కొంతసత్యము గలదు. మతాచారములు కొన్నిటివలన కార్మికులు ఒకవృత్తినుండి మరియొక వృత్తికి మారుట కాటంకములుండి భూమిసాగుకు కొన్నిమార్గములుండ వానిని నిషేధింపవలసి వచ్చెను. భారతీయులకు ఆవుపెట్టె ధర్మమున ఆర్థికముగ భారం దున్నతీతములు గల్గెను. భారత వ్యవసాయ సంఘము బెంగళూరులో సమావేశమైనపుడు పశువులు అనవసరముగ నెక్కువ 250 లక్షలుండుటవలన 1170 లక్షలపానులు ల్యాండురెవిన్యూకు నాలుగులక్షల ఆర్థికముగ నష్టము గల్గుచుండెనని చెల్లపబడెను. హిందువులు జంతువుల నెట్లున్న వానినెట్లుండుటవలన యెక్కువ నష్టమును కార్మికులమును గల్గుచున్నది. అయితే వ్యవసాయమునకు చట్టమును తొలగించుకొనుటకు యింకను సులభమార్గములు గలవు. ఒకటి రైతులు యెక్కువ అప్పులపాలగుట కే|| శే|| సి||

ఆర్, దాసుగారుగాని, గాంధీగారెగాని బెంగాలులోను మధ్య రాష్ట్రములందును రైతుల కిచ్చు ఋణముల మీద నూటికి 36 వా|| వడ్డీని పుచ్చుకొనుటభారమని లాయర్లకును కోవట్లకును తెలియజెప్పబాలకపోయిరి. మరియొకటి ఆస్తిని భాగములు భాగములు జేయుట ఇది బెంగాలులో వివరీతముగ నున్నది. రైతులకు కొంచెమెక్కువ భద్రము గలుగజేసికొని ప్రదేశములందు శిస్తును కొంతకాలమువరకు నిర్ణయించినయెడల రైతులకు కవులు కిచ్చి సాగుజేయించుకొనువారి భూములు బాగుపడుటకు ప్రోత్సహముండెను. గ్రామజీవితమునకు అవసరములకు తగినటుల ప్రైవేరీ విద్యను నేర్పవలెడల రైతులే గ్రామములందు ఆరోగ్యసమస్యలకు పరిష్కరించుకొనుచు సహకారభావముగ్గి యెరుపు తక్కువ జేసి, పంటయెక్కువ జేసిగానుండ భూమిని పండించుకొను మార్గములను చెల్లెనుకొనగలరు. పూనావిద్యాలయమునందును రాష్ట్రీయ వ్యవసాయ శాఖలును జేయుచున్న పని ఫలవంతమగుచున్నది. కాని యింకను యెక్కువగ మాదిరికి మంచి వ్యవసాయభూములను సాగుజేసి జాపవలయును.

భారత ఆర్థికపరిస్థితుల అభివృద్ధి నాలస్యము జేయునట్టిగాని ఆచుక పరమనట్టిగాని కారణములనుగూర్చి విచారించుటకొక రాయలుకవిమనులు నియమించుట యవసరమని మాకు వ్రాసినవారు చాలమందిచెల్లిరి. ఈమధ్యనే భారతమంత్రి ప్రకటనచునందు భారతదేశములో వ్యవసాయము పంట నెక్కువజేయు విషయమును జెప్పియుండెను. కాని విచారణజరుపునటుల స్పష్టముగ నెట్టివాదానమును జేసియుండలేదు. రాయలుకవిమనుల నియమించి క్లిష్టసమస్యలను ప్రభుత్వమువారు బుట్టదాఖలుజేసివరకు సిద్ధాంతము ఆయన అట్లుజేయుటకు కారణమును చెల్లుచున్నది. కాని రాయలు కవిమనుల భారతదేశమునకు చాలమేలుజేసెను. ఇరిగేషను కమిషనులనే పంజాబు సింధు వ్యవసాయ మనర్లు శ్రమ గ సాగుచున్నది. ఒక్క సంఘము విచారించుటకు భారతదేశపరిస్థితులు భిన్నముగ నుండునని జెప్పబడుచున్నది. కాని అందులకు సభ కమిషనులను నియమించవచ్చును. వ్యవసాయము, భూమిసాగుకు సంబంధించిన సమస్య లిప్పుడు భారత రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల విచారణలో నున్నవి. మధ్యరాష్ట్రములందు అట్టికమిషను సలహాను అనుసరించుటకు రాజకీయముగ నడ్డుండునటుల గాన్పించుచున్నది. కాని యిందు కని బ్రిటిషు భారతప్రభుత్వమును భారతదేశములో 32 కోట్ల మంది జేనుమునకు సంబంధించిన విషయమును గూర్చి ఆలసింపరాదు. కొన్నిపనులను జేయక పాపము జేసినందులకు భారతదేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము విముక్తిగాంచజాలదు. ఇప్పుడు అవకాశమువచ్చినపుడు భారత ప్రభుత్వము ప్రజలకు మంచి మిత్రమనియు, ప్రభుత్వము రైతులపక్షమున నభివృద్ధిపనులజేయవలెననియు అడ్డువచ్చు భారత విమర్శకులకన్న మంచిమిత్రమనియు నిర్ధారించుట కవకాశమును జూరబడిచిన యెడల మరెయొక పాపమును జేసింపరాదు. భారతదేశములో గ్రామములందు కష్టములకు కారణమేమియో కనుగొని తగిన సంస్కరణములుజేయుటకు ప్రజాభిప్రాయమును పర్యవేక్షించుచున్నయెడల కమిషనులబెట్టినదానికన్న యెక్కువఖర్చుగును. మూడవసోషిలిస్టుసభ భారతదేశములో కష్టములచెచ్చిపెట్టుటకు క్రొత్త ప్రయత్నములు జేయునటుల నూచనలగాన్పించుచున్నది. చైనాలో తాత్కాలికముగ గల్గిన జయమువలన కన్సర్వేటివు ఇండియాలోగూడ రైతుల యసంతృప్తిని సామ్రాజ్యవిరోధులు సామ్రాజ్యమునకు భంగకరముగనుండునటుల పనిజేయవచ్చును.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు దసరా తగ్గింపు ధరలు

సుప్రసిద్ధ భాషా పరిశోధకులగు శ్రీయుత తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారిచే|| బ్రకటింపబడు సౌత్ ఇండియన్ రీసర్చ్ అను సాంగ్రహసప్తతియొక్క వెనకటి సంపుటములు సెప్టెంబరునెల ఆఖరువఱకు మాత్రము ఆంధ్రదేశములోని గ్రంథాలయములకు తక్కువవెలకు ఈయబడును. అమూల్యమైన పరిశోధనావిషయములు కల యీ పత్రిక పాత ప్రతులు చిక్కుట దుర్లభము. మొదటి సంపుటమునకు రెండు సంచికలును రెండవ సంపుటముంతయును మూడవ సంపుటముంతయు నాలుగవ సంపుటముంతయు అయిదు సంచికలును, ఆయిదు సంపుటముంతయు ఆంధ్రగ్రంథాలయములకు రు 5-0-0 అయిదురూపాయలకే ఈయబడును వీని అసలు ధర రు 22-8-0 పోస్టేజీ కొనువారిది. వలయువారు పైపత్రిక మేనేజరుగారికి వేపేరి, చెన్నపురి, అని వ్రాయవలెను.

పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు

పన్ను యింకను ఎక్కువ కట్టుకొనవలసినదని

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 4:— క్రొత్తబోర్డు వేయటం గాని, చెరువులు నూతులు త్రవ్వించుటగాని, యితరసహాయము లేనిదే యీ బోర్డునుండి ఖర్చు పరచి చేయించుటకు వీలులేదని మద్దాపురం తాలూకాబోర్డువారు పరిశీలులన్నిటిని తెలియబర పెచు సహాయము చేయవలసినదని గవర్నరువారిని కోరగా, తాలూకాబోర్డువారు రూ 5,000 లు యిచ్చుకున్నట్లుయితే జిల్లా బోర్డువారు రూ 5,000 లును గవర్నరు మెంటువారు రూ 10,000 లును యిచ్చెదమని గవర్నరు మెంటువారు వ్రాసిరి. తాలూకా బోర్డునకు యిదివరకున్న పన్నుకంటే రూ 1-కి పైసన్నర లోక ల్ సెస్సు కట్టుకొనుటకు అధికారము యిచ్చారు. ఈ అధిక పన్ను వేసినయెడల మొత్తము రూ 6,000 లు ఆదాయము వృద్ధిగాగలదు. ఇందువిషయమై తాలూకాప్రజల అభిప్రాయ మును గోరుచు యీనెల 21 తేదీ లోపున తెలియజేయవలసిన దని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు ఒక సర్క్యులరును పంపిం చెను.

పన్ను కట్టుకొనుట కష్టముగా నున్నదని ప్రభుత్వసహాయమును బోర్డువారు కోరియుండగా అధికపన్ను కట్టుకొనవల సినదని చెప్పట సరికాదు. మరియు, పెద్దాపురము తాలూకా మెరకతాలూకా భాగ్యవంశమైనదికాదు. ప్రజలు విశేషముగ బీదస్థితియందున్నారు. ఈ అధికపన్ను వేయటవలన బీదలకు చాల భారముగా నుండును. ప్రజాసౌకర్యములు, ఆవసరములు పూరి చేయవలసినవి చాల గలవు. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తర మునుబట్టిచూడ, వారు రూ 10,000 లు కేటాయింపుచేయించ దలచి యున్నారు. అట్టి సందర్భములో బోర్డువారిని క్రొత్త పన్ను వేసికొనుమనుట అనుచితము. పన్ను కట్టుకొనగలిగినంత వరకు ఇదివరకే బోర్డువారు కట్టియున్నారు. సౌకర్యాభివృద్ధికి యితరసహాయమును కోరియుండిరి. గవర్నరు మెంటువారు రూ. 10,000 లును బోర్డువారు రూ 5,000 లును యివ్వగల స్థితి యందున్నట్లు గవర్నరు మెంటు ఆర్డరువలన కన్పించుచున్నది. ఈ రూ 15,000 లు తాలూకాబోర్డున కిచ్చినయెడల ప్రజలకు భారము కలుగజేయకుండ సంతోష పట్టినవారనదురు. ఈవిష యును ప్రభుత్వమువారును బోర్డువారును ప్రజలును ఆలోచిం చెదరు గాక !

మిలిటరీ పెన్షనర్లు

ప్రభుత్వపు ప్రత్యుత్తరము

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 4:—పదిరూపాయలకు తక్కువ కాని పెన్షనును పుచ్చుకొనుచుండేటటు నంటిన్ని సివిల్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేయుచున్నటువంటిన్ని గోదావరిజిల్లా లోని మిలిటరీ పెన్షనర్లు నిత్యజీవనము జరుపుకొనుటకు తమ కష్టములను తెలియబరచు కొనుచు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి మహజర్లు పెట్టుకొనిరి. ఇప్పుడున్న మార్కెటు హెచ్చు ధరల ననుసరించి కుటుంబ పెన్షనర్లకు చేసిన రీతిగా రూ 2-12-0 నుండి రూ 8-0-0 లకు తమ పెన్షనుశీతమును హెచ్చు చేయించవలె ననియు, సివిల్ డిపార్టుమెంటులోని తమ సర్వీసు మిలిటరీ సర్వీసుతో ఏమి సంబంధము లేనప్పుడు సివిల్ డిపార్టు మెంటులో పనిచేయుచున్నవారికి బియ్యపు సొమ్ము (రైస్ మనీ) మంజూరు చేయించ వలసినదనియు, 1-11-1921 నుండి 30-10-24 వరకు 3 సంవత్సరములకు చేసినట్లుగా సివిల్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేయువారలకు నెల 1 కి రూ 2 ల చొ॥ హెచ్చుశీతమును మంజూరు చేయించవలసినదనియు, ముఖ్య ముగా నీ కోరికలను సదరు మహజర్లలో కోరిరి. ఈ కోరికలకు ఆకాళంగ కరమైన ప్రత్యుత్తరమును పడసిరి.

ఇప్పుడున్న మార్కెట్టు ధరలనుబట్టి పిటిషన్ దాగ్ల నెన్ షను హెచ్చుచేయ గల్గుటకు ఏరూలును లేదు. హెచ్చుధరల మూలమున కల్గిన జీవన కష్టమును ఉపశమింపజేయుటకు ఆర్మీ ఇన్స్పెక్టర్స్ ను (ఇండియా) లో 1922 నెల 11 పు నె 24 రు 1924 నెల 11 పు నె 44 రు ప్రకారము పెన్షన లో కొంత కాలము వరకు హెచ్చు (టెంపరరీ ఇన్క్రిజ్) చేయబడెను. పదరు రూల్సు ప్రకారము ఏ పెన్షనర్లయితే ఉన్నారో వారికి పెన్ష నభివృద్ధి చేయబడెను.

రెండవ కోరికకు ప్రత్యుత్తరముగా నిట్లు చెప్పబడెను. ఇండియా, ఆర్మీ రెగ్యులేషన్లు, మొదటి సంపుటము(1915ముద్రీ తము) 6 వ అనుక్రమణికలోని (డి) క్లాజుకు రెండవ జ్ఞాపిక (నోటు) ప్రకారము, సివిల్ డిపార్టుమెంటును మరల ప్రవేశించిన పెన్షనరుకు రైస్ మనీ (బియ్యపు సొమ్ము) యివ్వబడదు.

మూడవ కోరికకు యీ క్రింది సమాధాన మివ్వబడెను. ఆర్మీ ఇన్స్పెక్టర్స్ ను (ఇండియా) 1924 నెల 11 పు నె 1232 రు ప్రకారము ఏ వరి పెన్షనర్ల యితే నెల 1 కి రూ 10 లు మించకుండ నుండునో అట్టి సివిల్ డిపార్టు మెంటులో పనిచేయు పెన్షనర్లకు టెంపరరీగా జీతము అదనము చేయబడుటకు వీలున్నది. ఇట్టి అర్హత గల్గిన పెన్షనర్లకు హెచ్చుశీతము చేయుటలో తగు చర్య తీసికొనబడె నని మద్రాస్ జిల్లా మిలిటరీ అకాంట్ల కంట్రోల్ తోరేయ జేయుచున్నారు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

కాకినాడ, గాంధీనగరములో, రెండవవార్డు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియగు శ్రీ శ్రీరంగం చినవెంకటనారాయణగారికి వోట్ల నివ్వ వలసినదని ప్రచారము చేయుటకు 3 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రెండవవార్డు వోట్ల సభ జరుపబడెను. శ్రీయుత లక్ష్మారాజు సుబ్బారావుగారు రధ్యక్షులుగ నుండిరి. శ్రీయుత బులుసు సాంబయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. సభ్యులందరకు కాంగ్రెస్ ను ఏల బలపర్చవలయునో నచ్చజెప్పి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి సమ వోటును యివ్వవలసియున్నదో, కాంగ్రెస్ సం బంధములేని వారికిని కాంగ్రెస్ లోనుండి విడిపోయినవారికిని తమవోటును యివ్వవలసియున్నదో బాగా ఆలోచించవలసిన దని హెచ్చరించిరి.

కమ్మమహాజనసంఘము - విద్యార్థి వేతనములు

కమ్మమహాజన సంఘమువారు ప్రతిసంవత్సరము సంఘ ముండుండు బీదబాలరకు వేతనము లిచ్చు ఆచారముకలదు. గత వత్సరము విద్యార్థులను దరఖాస్తులను పెట్టుకొనవలసినదని ప్రక టించి దరఖాస్తులన్నియు కార్యాలయమునకు చేరిన రెండుమాస ములకు గాబోలు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు సమావేశమై ఆక్రిం దటి సంవత్సరము విద్యార్థి వేతనములకు ఖర్చుపెట్టవలసిన మొత్త ముకంటే సుమారు రెట్టింపు ఖర్చుపెట్టుబడి యుండెనునెప ముచే విద్యార్థి వేతనము లాసంవత్సరమునకు నాచుదలచేసిరి. ఈ సంవత్సరము మామూలుప్రకారము బీదవిద్యార్థులను దరఖాస్తు లు పెట్టుకొనవలసినదిగా కోరియుండిరి. సంఘమువారి ప్రకటన ననుసరించి సహాయపక్షీంచు విద్యార్థులు తమ దరఖాస్తు లను బంపుకొనియుండిరి. జూలై అగష్టుమాసములు గడచినవి. విద్యార్థుల దరఖాస్తులను బరిశీలించి వేతనములొసంగుటకు కార్య నిర్వాహకసభ సమావేశపడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచు న్నట్లు లోచదు. బీదవిద్యార్థుల యిక్కట్లు సాంఘికమహాశయం లను తెలియనివికావు. పరిశోధనలితులకు వేచియుండు విద్యా ర్థులబోలె సహాయపక్షీంచు విద్యార్థులు గంపెదాశతో చించి యున్నారు. సంఘాభ్యుదయమునకు బాటు పడుచున్న రెడ్డి, వెల్లాల వైశ్యసంఘములు తమసంఘములం దుండు బీదబాలరకు విద్యార్థి వేతనము లిచ్చియుండ మనసంఘ మువారు ఈవిషయమున ఆశ్చర్యహింతుల పాడిగాదు. సంఘా భివృద్ధికి విద్యార్థులు పట్టుగొమ్ములు. ఎచ్చటచూచినను సాంఘిక విషయమున కొంత అలజడికన్నవచ్చుచున్నది. లోకల్ బోర్డు యందుండు శ్రద్ధ, పట్టుదలలు సంఘమును విద్యావంతముగ చేయుటయందు కనబడవు. సాంఘిక మహాశయముల తమకాలమును ద్రవ్యమును సంఘాభివృద్ధికి వ్యయపజుచుట చాల అవసరము. తదితరసంఘములతో బాటు మనసంఘముగూడ విద్యాం మైర పును ఉన్నతపదవులు, గౌరవపదవులు తమంతట తామే చేతుర గలవు. కాన నాయకులు తమమనస్సులను లోకల్ బోర్డులనుండి కొంతవఱకు మఱియై ఆయాపట్టణములలో సంఘాభ్యుదయము నకు నెలకొల్పబడిన సంస్థలకు ద్రవ్యమును సమకూర్చి సాంఘిక సేవచేయ వినయ పూర్వకముగ వేడుచున్నాను. త్వరలో కమ్మ మహాజనసంఘ కార్య నిర్వాహక సభను సమకూర్చి విద్యాం మైర సమాలూచింగి బీదవిద్యార్థుల యిక్కట్లను బాప అధ్యక్షుల, ఉపాధ్యక్షులను కార్యదర్శిని, తదితర కార్యనిర్వాహక సభ్యు లను ప్రార్థించుచున్నాను.

బందరు
జంపాల సాంబయ్య

భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కావితోఖరి)

వాతావరణము

సెప్టెంబరు, 2:—గడచిన లక్ష్మీవారముంతయు షోణీ పాతముగా వర్షముకురియుటచే ఎర్రకాయల వరము తిరిగి వచ్చి చేలను ముంచివేసినది. గణపవరమునుంచి ఏచైపు చూచి నను ఒకపెద్దసముద్రమువలె నున్నది. ఇక ఉప్పుపేరును జేరిన భూములసంగతి చెప్పనే యవసరములేదు. ఇదివరలో మునిగి నప్పుడు తిరిగి ఉడ్చుటకు వీలుగనేమో యని యాశయుండెను. ఇప్పు డట్టిదేమియునులేదు.

యూనియనుబోర్డు

నూతనబోర్డు వచ్చినప్పటినుండియు రోడ్లు బాగుచేయిం చుచున్నారు. చెరువులకు నీళ్లను పెట్టుచున్నారు. ఈశ్రద్ధ తుది వరకునున్నచో గ్రామమునకు ఎక్కుడు సౌఖ్యముచేకూరునని నమ్ముకము.

ఇక్కడ పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టరుగానున్న జనార్దన రావు పంతులుగారికి ఇక్కడనుండి తణుకునకు బదిలీ అయినం దున కామనారాయణగారిని ఇక్కడకు మార్చిరి.

రాకపోకలు

అసిస్టెంటు సెటిలుమెంటు ఆఫీసరుగారు నూతనముగా ఇక్కడ చార్జీ పుచ్చుకొని ఈతాలూకాలు చూచుటకై ఇక్కడకు వచ్చియున్నారు.

శ్రీయుత చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు హను మంతరాయనిధి వసూలునిమిత్తమై ఇదటకు నయచేసియున్నా రు. గ్రామములో సుమారు రు 500 వరకును చందాలు వేయ బడినవి. రు 100 వసూలు అయినవి, చుట్టప్రక్కల గ్రామములు చూచుటకు ఇప్పు డదనుకావని తిరిగి జననరసెలలో వచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డబ్బు 3 రూపాయలు

గ్రంథకర్త:— బి. ఎ. బి. ఎల్, హైదరాబాద్ ఇక్కిల రెంటాల. వెంకట సుబ్బారావు సుంతులు గారు

ఉద్యోగకారణమున విడతగతుండైన భర్తకు కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులు గాక ప్రేమామృతము తోడ నిండి లోకాచార వ్యస హారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు రుషులకెల్ల పరనియములు. ఆన 1902 నెల 11 జాను మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రవర్తి మొదలుగ లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. శ్రీ ఖరూపకమయ్యను చదువు కట్టకధగాగన్నట్టి తుట్టుతు దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్గతి అత్యంతవ్య సన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.

వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

శ్రీ వెంకటాచలపతి స్వామివారి

పటము (పెద్దతిరుపతి)

శ్రీలలుమేలు మంగతాయార్లు, (పద్మావతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాములు, శ్రీగో విందరాజస్వామి, భద్రాచల శ్రీత్రపటములు, శివ శ్రీత్రపటములు.

శ్రీ చందనమకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తె ల్లి, నల్లకొయ్యబొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూస ల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కంచుపూజాలు, వగైరాలు నూల్లకు కావలసిన కిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఖండ ములు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు వగైరాలపటములు వి.పి. మూలముగా పంపబడును.

యం. యస్. చారి లిండు కంపెనీ,
బుక్కెల్లర్లు, కమిషన్ ఏజెంట్లు, తిరుపతి.

చుండుకునూనె

సిసా 1-కి 0-6-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన చెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ తెరుగ గవు.

అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్సల్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానాలు పర్యావృత్తములై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విషయము దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి ధారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలందీ యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో సీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు.

(ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) 0-5-0

2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. 2-5-0

3 గాంధీమహాత్ముని బెల్గాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0

4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయన వెంకట శివుడుగారు 0-5-0

5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవసాపకుడు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
నిండుక్యాలికోవైండు ఫెదర్ వైటు కాగితములు }

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శకాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

స్టీలు నెట్ వెటి

2263

ఇది 1862 సం॥ రము వందు కనిపెట్టబడి, 'యొంకను' దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీటియొద్దీని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కలెక్టరాక్టరు గారైన రామన్ మిస్ గారి పద్దతుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డయినందు గడ్డయిండ్లి, తినివేయుచుండెను. తిరుణమే మీ జ్ఞాపకమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. మొండి గాయండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."

బాడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదీగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co, Mount Road, Madras.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు

అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిజేతకు డను తెరస్సు మెక్స్ లీగారు రచించిరి.

గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాలలో పాఠ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము.

భావగర్భితము. శ్రేష్ఠమధురమను ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుడు. వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాలెగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారి వ్రాయవలయును.

ధర స ర స ము జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రెపుల్ లైట్	3 0 0
,, పెంటర్న్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిలాంచరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

1808
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము
లక్ష్మీ వర్తకశాల
తపాలు పెట్టె నెం. 35. మద్రాసు